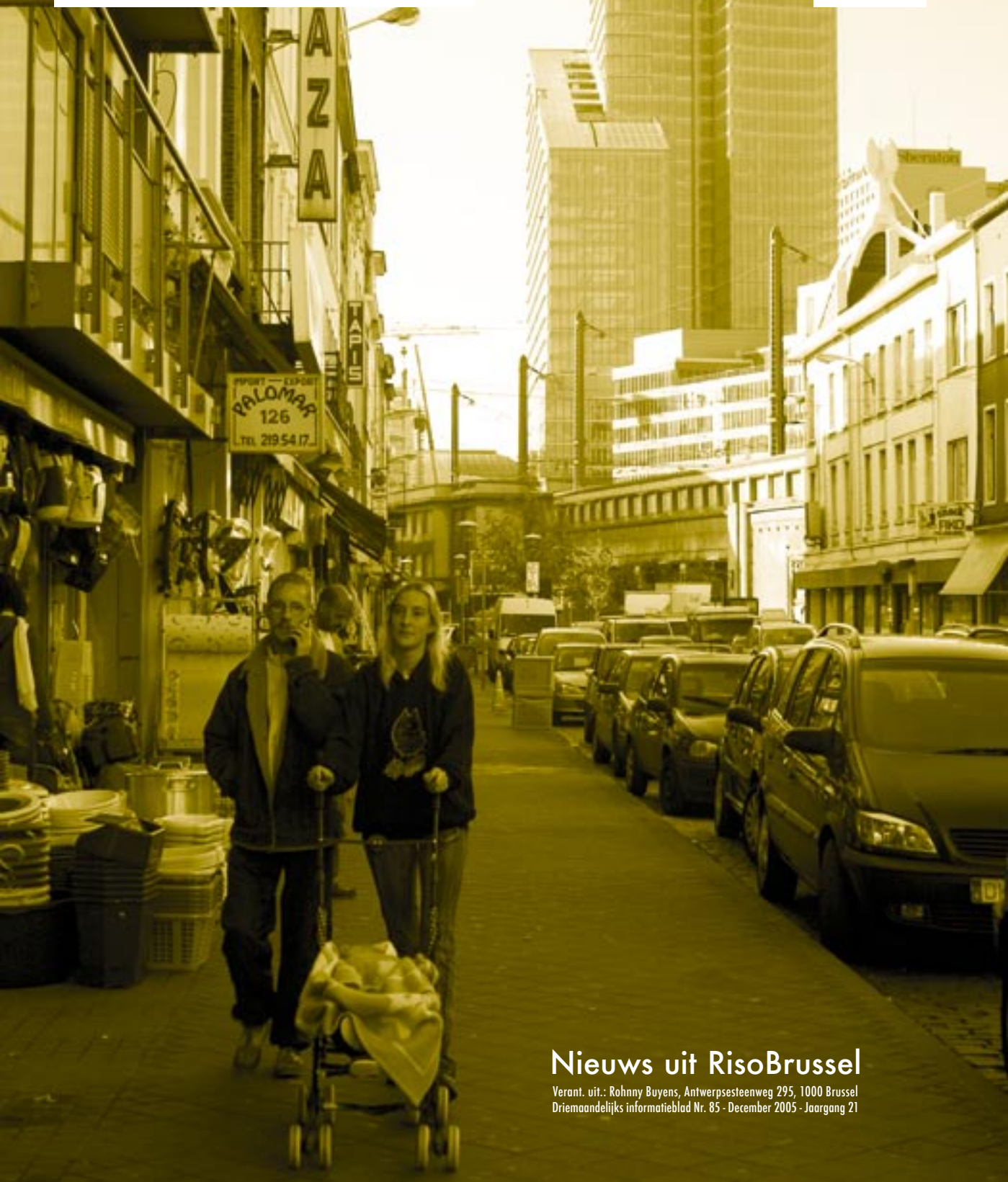

OPBOUWWERK BRUSSEL

85

Jaargang
21

Nieuws uit RisoBrussel

Verant. uit.: Rohnny Buyens, Antwerpsesteenweg 295, 1000 Brussel
Driemaandelijks informatieblad Nr. 85 - December 2005 - Jaargang 21

Editoriaal

De Franse banlieues hebben gebrand. Niet voor de eerste keer, maar harder dan anders. Voor de *raison d'état* niet direct iets om zich *au fond* zorgen over te maken. Per slot van rekening gaat het maar om niet georganiseerde pubers die doelloos bezittingen van lotgenoten vernielen. Dus was de strategie er een van afwachten, politiek gebruiken, grenzen stellen, laten voelen wie het voor het zeggen heeft en, tenslotte, van terugkeren naar de orde van de dag, tot... ja, tot wat? Tot de volgende uitbarsting zeker? *Après-nous le déluge*.

Excuseer ons deze cynische aanhef, maar wie vanaf enige afstand een van de hotlines van de herfst 2005 heeft geobserveerd, moet een *déjà-vu* hebben ervaren in de manier waarop dergelijke crisis uitbarst, uitbreiding kent, onder de schema's van deskundigen bedolven en tenslotte in verdampende beloftes gekanaliseerd en vergeten wordt. Uiteraard blijft ondertussen de problematiek achter de gebeurtenissen torenhoog overeind.

En dan is er die wetmatigheid van de regen in Parijs en de druppels in Brussel. Opnieuw hebben de media zich uitgesloofd in het aanslepen van verklaringen en vergelijkingen. En zoals bij een eerste koudegolf welzijns-, straathoek- en opbouwwerkers gesommeerd worden om voor het naar nieuws hongerende publiek hun mening over dakloosheid en nachtsielen ten beste te geven, zo mochten ze ook nu hun ervaringsdeskundigheid tentoonstrekken. Dienaangaande voelen we ons geen voorstander van een nieuw rondje paniekvoetbal. Lees: investeren in verloederde stadswijken om meer onheil te voorkomen. Met name in wijkontwikkelingsprojecten staan slachtoffers van sociale uitsluiting meestal niet centraal. Integendeel, ze worden nog meer in de hoek gedreven, letterlijk: verdreven. Tenminste wanneer dergelijke projecten niet ingebed zitten in een stevige sociale politiek die de rechten van de slachtoffers van sociale uitsluiting op onderwijs, werk, huisvesting, politieke inspraak etc... waarborgt. Het gebrek aan dergelijke inbedding heeft ook gevolgen voor onze eigen, kleine professionele horizon: welzijns-, straathoek- en opbouwwerkers worden dan door de onderkant van de samenleving bekeken als „le social” en door de weldenkende kant gebruikt als doekjes voor het bloeden, als onderaannemers die de druk op de ketel moeten controleren. Te vrezen valt dat daar weinig verandering in komt. Want we leven helaas hoe langer hoe minder binnen een maatschappelijke horizon waar herverdelende rechtvaardigheid en solidariteit primeren.

Hiermee is de toon gezet voor die andere hotline van de herfst 2005: de beroering rond het generatiepact. Want als het zo is dat een stevig sociaal vangnet uitbarstingen zoals in Frankrijk zoniet verhindert, dan toch serieus inperkt (het argument werd vrij algemeen gehanteerd), dan is een verbinding met voorgaand thema minder gezocht dan het lijkt. Dit zogenaamde generatiepact schijnt noodzakelijk te zijn om in de toekomst een sociaal bloedbad te voorkomen. Toch stuit dit werkstuk van de regering bij brede lagen van de werkende bevolking op weerstand (op luttele tijd 100.000 betogers mobiliseren is niet niks). Volgens het verenigde heer van politici, werkgevers en opiniemakers komt dat doordat er te weinig, misleidend of slecht over gecommuniceerd zou zijn.

Mensen zijn niet dom. Wij denken niet dat welke communicatie dan ook iets vermag tegen het besef dat offers steeds van één kant moeten komen, dat meer bepaald tegenover elke feitelijke inlevering op „verworven” rechten, in naam van de werkgelegenheid, zelfs geen morele engagementen staan. De logica van de markt laat dat nu eenmaal niet toe. Onlangs, in volle sociale strijd, kwamen nog maar eens honderden banen in het gedrang. Het bedrijf – nota bene een bank – verkeerde niet in moeilijkheden, maar de maatregel had naar verluid een gunstig effect op de beurskoers, iets wat dan weer de aandeelhouders behaagt. Er zijn meer voorbeelden van herstructureringen die haaks staan op het rechtvaardigheidsgevoel en waarrond dus moeilijk te communiceren valt.

Het generatiepact gaat over veel meer dan het eindeloopbaandebat. Het gaat bijvoorbeeld ook over de betaalbaarheid van ons sociaal zekerheidssysteem. Het gaat over dat systeem tout court. Door er een kwestie van solidariteit tussen generaties van te maken en niet tussen kapitaalbezitters en loon- en weddetrekkenden wordt de boodschap uitgedragen dat deze laatsten, de belangrijkste afdragers, maar onder mekaar moeten uitmaken hoe ze dat stelsel voor verdere aftakeling zullen behoeden. De vakbonden worden in hun verzet conservatisme, machtsmisbruik en vasthouden aan taboes verweten, maar als er aan één taboe uitdrukkelijk niet mag geraakt worden, dan wel aan dat financieringssysteem. In het voorjaar werd een voorzichtig en uitgebalanceerd voorstel als de Algemene Sociale Bijdrage als een oud recept uit de gauchistische gaarkeuken naar de prullenbak verwezen. En rond een kleine opening in het generatiepact zelf, de belastingen op beleggingsfondsen, werden alle duivels ontbonden.

In 1944 legde het Sociaal Pact de grondslagen voor de welvaarts- en verzorgingsstaat. Het stamt uit de tijd dat het nog als progressief gold om de sociale werkelijkheid in termen van klassentegenstellingen te analyseren. Dat was nog eens een pact in de werkelijke zin van het woord, want het betrof een compromis tussen patronaat en arbeiders. De arbeidersvertegenwoordigers, aldus het onvolprezen *Wat zoudt ge zonder het werkvolk zijn. 150 jaar arbeidersstrijd in België*, eisten er de bestaanszekerheid en de vakbondserkenning in ruil voor de medewerking aan de heropbouw. Vanaf de jaren tachtig is duidelijk dat één partij dit compromis, in naam van de kostenconcurrentie, eenzijdig de wacht heeft aangezegd. Inzake bestaanszekerheid werd onzekerheid troef. Ondertussen wordt rond het sociale Europa vakkundig getemporeerd. De weg waarover men tegenwoordig sociale verworvenheden afgevoert gaat via Duitsland en Polen helemaal tot in China. In dat land van melk en lage lonen reikt de Westerse toplaag de hand aan de snel groeiende toplaag uit het Oosten, onder – o ironie – het toeziend oog van de communistische éenpartijstaat die een broertje dood heeft aan vrije vakbonden. Het verontrustende is dat het in deze herfst ook bij ons met de vakbondserkenning verder bergaf gaat en dat met name de pers op een lichtzinnige manier meehuult met de wolven. Het is strategisch niet verstandig om rond deze pijler van onze democratie een zekere perceptie te creëren. Ook al kan dat rekenen op de bijval van een jong, hoogopgeleid en stedelijk lezerspubliek. (ast.)

Na 4 jaar een Parel van een straat.

Terugblik op een aflopend project.

Inleiding

Wie door het oude historische deel van Molenbeek loopt ziet dat er de laatste jaren heel wat veranderd is. Dit hebben we te danken aan de politieke wil tot renovatie van de oudere buurten. En belangrijk instrument hierin zijn de *wijkcontracten**. Die hebben ervoor gezorgd dat heel wat pleinen en straten, weer begaanbaar waren en er verzorgd uitzien.

Maar af en toe kom je dan weer zo een straatje tegen waar het voetpad haast onbestaande is, waar je op straat gaat lopen omdat geparkeerde auto's de stoep hebben ingenomen en bewoners nog amper hun huisdeur kunnen opendoen. Waar bij regenweer de straat zich omvormt tot een meerlandschap in de hoop dat voetgangers kunnen zwemmen. Er zijn voornamelijk kleine arbeiderswoningen. In de Parelstraat is er ook de uitgang van de basisschool St Ursule en van de Nederlandstalige kinderkribbe Bambino.

Een aantal bewoners hadden Buurthuis Bonnevie al aangesproken over de situatie van hun straat maar spijtig genoeg had de gemeente voor deze straten geen budget voorzien. Zelfs niet in het aankomende wijkcontract Crystal-Zwarte Vijvers. Toen wij echter vernamen dat een van de projecten in dit contract niet kon doorgaan, vroegen we de gemeente om te investeren in de heraanleg van de Parelstraat en de nabijgelegen Cinemastraat en Waterpasstraat. Het voorstel werd aanvaard.

* De Wijkcontracten hebben tot doel de herwaardering van de oudere stadbuurten. Het gaat om een ordonantie (wet) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Jaarlijks kiest het gewest 4 zones (deelbuurten) uit waar een wijkcontract opstart. In een eerste fase wordt een bureau aangeduid dat een analyse maakt van de buurt en dat projecten voorstelt. Deze projecten betreffen voornamelijk de bouw of renovatie van woningen, van buurtinfrastructuur en van de openbare ruimte B vermote, M. Hermry, Labo voor bos, Natuur en Landschap, K.U.Leuven; Afdeling Bos en Groen, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap „Gevelbegroening“.

Hoe het begon

Ontwikkelen en ondersteunen van de betrokkenheid van bewoners bij de heraanleg van de straat stond voorop.

In de eerste helft van 2002 werd het project voorbereid. We stelden ons enkele vragen: Welke indruk kregen we over de staat van de straten. Wie woont er? Welke zijn de verschillende functies buiten de woonfunctie van deze straten?

Met het doel om in januari van 2003 naar de gemeente te kunnen stappen met een gestaafd dossier, verdedigd door bewoners, bezochten we de bewoners van de drie straten en werd iedereen aangeschreven. De bevraging gebeurde aan de hand van een vragenlijst die peilde naar hun mening over de verschillende problemen in de straat en hun voorstellen voor een mooiere en betere en verkeersveilige straat.

Om het dossier beter te staven werd ook een verkeersstudie uitgewerkt. De betrokken straten zijn erg smal en de voetpaden ook. Maar toch zijn deze straten zeer druk bezocht. De verkeersstudie

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

bracht in kaart hoe de parkeersituatie was: de hoeveelheid parkeerplaatsen, maar ook de densiteit van het verkeer zowel van voetgangers, fietsers, automobilisten werd nagegaan.

Alle verkregen informatie uit het verkeersonderzoek en de bevaging van de bewoners werd visueel voorgesteld op plannen van de straten. Er kwam een bewonersvergadering om deze resultaten toe te lichten en het verdere verloop van het project te bespreken.

Op 29 januari 2003 was het zover. Een vertegenwoordiging van de bewoners werd ontvangen door de schepen van openbare werken. De slechte staat van de straten, de verkeerssituatie, de problemen met de riolering, het gebrek aan groen; het kwam allemaal aan bod. Ze vroegen om bij de opmaak van de plannen van de straten rekening te houden met de ervaringen en verwachtingen van de bewoners. De schepen

hoopte dat een eerste gemeentelijk plan zou opgesteld worden tegen mei 2003. Voor de rioolproblemen werd er doorverwezen naar de BRIS (Brusselse intercommunale voor sanering). Zij zouden een studie maken van de riolering; men hoopte dat de nodige werken konden gebeuren parallel met de heraanleg van de straten. In de loop van het jaar werd contact gehouden met de dienst Stedenbouw en met de BRIS maar het dossier liep op beide niveaus vertraging op.

Een straatfeest en nog een en nog een ...

Nood aan een communicatiekanaal

Toen in juni 2003 bleek dat de gemeente de datum voor de opmaak van het plan steeds achteruit schoof, hypothekeerde dit het proces van bewonersbetrokkenheid. We dienden bewoners steeds te verwittigen dat de plannen vertraging opliepen waardoor ze soms de hoop op een nieuwe straat verloren. We zochten naar middelen om bewoners te blijven informeren, ook de minder betrokken gezinnen en om te werken aan andere vragen die leefden zoals gevelrenovatie, groen in de straat en het vermeerderen van de burenccontracten.

De bewoners.

De bewoners zijn een geheel van individuen en gezinnen met weinig samenhang en andere noden. De straat telt een zeer gevarieerd publiek. Er zijn de personen die een arbeiderswoning kochten en deze renoveren voor hun gezin.. Er zijn ook de huurders die een heel stuk minder honkvast zijn omdat de aangeboden appartementen eerder klein zijn en over weinig comfort beschikken. Er zijn gezinnen van Italiaanse, Spaanse, Marokkaanse, ... origine, personen die al jarenlang in de straat wonen en anderen die er pas verblijven. We zochten naar een aanpak die aan verschillende doelen moest beantwoorden: versterken van het lokaal netwerk, bewoners informeren over het verloop van het project, ideeën opvragen en toetsen maar ook nieuwe bewoners leren kennen en betrekken, linken leggen tussen de gemeente en de buurt.

De straat op!!

Waarom moeten bewoners naar het buurthuis of een vergaderruimte gaan om te praten over hun straat? Moeten de bewoners naar het opbouwwerk of kan het opbouwwerk ook naar de bewoners toe gaan.

We kozen voor straatfeestjes om de informatie uit te wisselen en de samenhang van de bewoners in stand te houden. Tenten tafels en stoelen werden naar de Parelstraat gehaald. Een paar kinderfietsen, stelten of springballen zorgden dat kinderen zich de straat voor één keer konden toe-eigenen. Aan de volwassenen werd gevraagd om voor drank en hapjes te zorgen en steeds was de tafel rijkelijk gevuld. Er werd gepraat, gegeten en gedronken en op het eerste feest werd zelfs een zelf geschreven gedicht voorgelezen van één van de bewoonsters.

Een tweede animatie ging door op vraag van bewoners in september, op de dag zonder auto in de stad. Enkele vaders vertrokken in de namiddag samen op fietstocht.

Toen we in voorjaar 2004 vernamen dat de gemeente het plan voor de heraanleg van de straten had getekend, organiseerden we een derde straatactiviteit. Ook nu weer zorgden bewoners voor een lekker onthaal met koekjes, thee, ... de bevoegde schepen en ambtenaar kwamen ter plaatse het plan toelichten en het Buurthuis polste de omwonenden nog eens over hun wensen naar groen in de straat.

Terwijl het gemeentelijk plan zijn administratieve procedure verder zette in de gemeenteraad, gewestelijke administratie, bevoegde minister, ... een proces dat meer dan een jaar in beslag nam, werkte Bonnevie aan de andere aspecten: het gevelschilderen, het ingroenen.

Klimplanten en bloembakken

De vraag naar meer groen in de straat werd door de gemeente niet opgenomen in de heraanleg om technische (de straten zijn zeer smal) en om budgettaire redenen. Een aantal bewoners bleef dit echter belangrijk vinden. Gesprekken met de sociaal coördinatrice van het wijkcontract leidde tot het samen indienen van een subsidieaanvraag „Quartiers- Verts” (Groene Wijk) bij het Brussels

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

Hoofdstedelijk Gewest. Het project werd erkend en zo beschikten we over een beperkte som voor de aankoop van bloembakken, klimplanten en toebehoren. Daarna ging onze vraag naar de gemeentelijke dienst Openbare Werken: of ze de aannemer konden opleggen om plantgaten voor een aantal klimplanten vrij te houden bij de heraanleg. Heel wat gesprekken, contacten, terugkoppeling naar bewoners leidden ertoe dat voor bewoners die het formeel aanvroegen een plantgat voorzien werd in het voetpad. Daarna dienden bewoners formele te kiezen voor een bepaalde klimplant die aangekocht werd bij „Nos Piliphs” een project gericht op inschaling van licht mentaal gehandicapte personen. Toen was het wachten geblazen op de uitvoering van de heraanleg.

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

„Om de eerste honger te stillen” was er de bloembakkenactie op 25 mei 2005. 65 bloembakken werden aan een licht prijsje verkocht aan bewoners en bewoonsters van de drie straten om te peilen naar hun attitude en kennis van planten en hen de eerste basis voor de verzorging ervan mee te geven. Er werd erg positief op gereageerd.

Meer kleur in de straat

Centre de Formation Bonnevie asbl, in 2005 erkend als ambassadeur van de sociale economie, legt met zijn project een link tussen werkervaring en buurtherwaardering. Twee ploegen van laaggeschoolde medewerkers renoveren en schilderen

gevels. De vereniging heeft een manier uitgewerkt om met behulp van de gevelreinigingspremie van het Brussels Hoofdstedelijk gewest de gevels aan een sterk verminderd tarief te kunnen opfleuren. We brachten eigenaar-bewoners in contact met het project en 6 bewoners besloten hun gevel te laten herstellen en schilderen.

Juni 2005: een kink in de kabel

Of eerder een gat in de hoofdriool. Bij de heraanleg van de Waterpasstraat, en vooral het gebruik van zware machines verzakte de hoofdriool. Enkele huizen begonnen barsten te vertonen. De bewoners sloegen alarm. In een eerste vergadering informeerden bewoners elkaar: wie had welke schade, over welke informatie beschikte men over het verloop van de werken, welke contacten waren er met de gemeente. In een gemeenschappelijke brief drukten bewoners hun bezorgdheid uit over de situatie en vroegen aan de gemeente om goede informatie en daadkracht. Verschillende schepenen en gemeenteambtenaren kwamen ter plaatse de situatie opnemen en deden achteraf het nodige: de situatie werd opgelost, aan de vraag voor een onderhoud met bewoners werd geen gevolg gegeven. Tijdens de tweede vergadering konden we bewoners informeren over de stappen die de gemeente ondernam. Nog voor het bouwverlof moest de schade aan de riool hersteld zijn.

Een laatste maal de straat op: activiteit?

Op woensdag 9 november was het zover. Onze tentjes stonden weer in de straat, evenals een kruiwagen. Bewoners kwamen hun klimplant halen aan de tent, samen met de klusjesploeg werd de aarde deskundig verwijderd, de plant een goed plek gegeven en een beschermende draadrooster aangebracht. Kinderen konden dan weer – met de hulp van de kinderwerking Notre Coin du Quartier – een minituintje maken in een plastic fles.

Bewoners konden ook de nu lege bloembakken vullen met een heideplantje. Om 17 uur planden we een kort feestelijk moment met muziek. Een

aantal bewoners gebruikten het moment om met de schepen van stedenbouw van gedachten te wisselen. De snelheid van automobilisten blijft te hoog voor deze kleine woonstraten.

Enkele nabeschouwingen.

Als opbouwwerkers ervaren we dat we steeds meer bewoners persoonlijk kennen, dat we linken kunnen leggen tussen kinderen die we op het Bonnevieplein ontmoeten en ouders die deelnemen aan de straatactiviteit. We gaan zelf meer deel uitmaken van bestaande buurtrelaties en werken mee aan de uitbouw van en buurtnetwerk tussen gezinnen van verschillende origine.

Vaders en moeders vonden hun plaats in de activiteit, participatie was mogelijk in verschillende vormen: koekjes en thee maken en aanbieden, een gedicht voorlezen, tenten helpen opzetten of afbreken, een buur leren kennen, met de kinderen spelen, en uiteraard ook meedenken over de straat.

Via de meer informele contacten is ook heel wat „harde informatie” doorgegeven: welke weg doorloopt een plan van heraanleg vooraleer de werken effectief kunnen starten, wat is de rol van een burgemeester, een schepen, een ambtenaar in dit project, of een opbouwwerker ...

Vraag het aan psychologen, in een stadsomgeving en de maatschappij van vandaag waar mensen steeds meer vervreemden van de natuur vormen planten een manier om ons te herinneren aan wat ons allemaal verbindt; de kringloop van het leven. We merkten dat het werken met planten met de bewoners van deze straten, hen herinnerde aan hun thuisland waar bloemen en planten nog overvloedig terug te vinden zijn. Of dat nu Italië of Marokko was „De geuren en verhalen van vroeger” kwamen naar boven.

„Meerdere wetenschappelijke studies hebben reeds bewezen: uitzicht op een groene omgeving heeft een positief effect op de gemoedstoestand en aldus ook op de lichamelijke gezondheid van mensen. Ook de verschillende vormen geuren en kleuren dragen bij tot dat aangename gevoel. Bovendien worden de anders grauwe muren door de steeds wisselende kleurenmix doorheen de

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

verschillende jaargetijden levendiger. Planten dragen bij tot de psychologische gezondheid van mensen. Gevelgroen zuivert de vervuilde stadslucht. Bladeren en planten bezitten een filterend vermogen, daar het stof aan de boven en onderzijde blijft hangen.”

Katherine Antoine

Dienstencentra leveren in of hoe een kei het vel te stropen*.

In ons editoriaal bij vorig nummer van dit tijdschrift berichtten we over de nakende wijzigingen aan de verordening en uitvoeringsbesluiten inzake de lokale dienstencentra. Meer bepaald de lineaire inkrimping van de werkingskosten van de centra werkzaam in kansarme gebieden met maar liefst € 5.000 (van € 19.840 naar € 14.840) wekte grote bezorgdheid. De hoop die we toen uitspraken dat we ons misschien druk maakten om niks is inmiddels de bodem ingeslagen. Voor de vakantie hebben de Raad en het College van de VGC de teksten ongewijzigd goedgekeurd. Daarvoor reeds had het bevoegde collegelid tijdens een onderhoud duidelijk gemaakt dat het voorstel niet zou worden teruggedraaid. Argumentatie werd voornamelijk geput uit een verwijzing naar de Vlaamse Gemeenschap: waar de Vlaamse Gemeenschapscommissie de rol op zich neemt aanvullend op te treden t.a.v. de Vlaamse Gemeenschap zijn, wat de lokale dienstencentra betreft, qua subsidiëring althans, de rollen omgekeerd: tegenover elke Euro die uit Vlaanderen komt staan er 2,3 uit de VGC-middelen. De geplande bezuinigingen zijn dan een eerste stap in het rechte trekken van deze verwrongen situatie. Deze kans dient zich aan omdat het budget uit Vlaanderen de laatste jaren sprongsgewijs is verhoogd, in 2004 nog met ongeveer € 5.000.

Het is ongetwijfeld waar dat de VGC in de subsidiëring van de lokale dienstencentra meer dan haar aandeel levert en de Vlaamse inbreng is de laatste jaren inderdaad substantieel verhoogd. We kunnen hier nog aan toevoegen dat op langere termijn dat aandeel nog veel hoger zou moeten liggen wil men vermijden dat de dienstencentra – het weze in den treure herhaald – het slachtoffer blijven van de specifieke Brusselse situatie dat er institutioneel geen samenwerking mogelijk is tussen Vlaanderen en met name de Brusselse OCMW's. Men kan daar voluntaristisch wel naar toe werken en niet toevallig is een betere samenwerking met de lokale besturen een aanbeveling van het bevoegde collegelid om de besparingen op te vangen. Daargelaten het feit dat er her en der reeds samenwerking is tussen professionelen is een meer structurele samenwerking echter niet voor morgen. De weg daartoe is trouwens geen zaak van de dienstencentra alleen maar behoort evenzeer tot de verantwoordelijkheden van een VGC-beleid. Ondertussen kunnen de getroffen lokale dienstencentra alleen maar vaststellen dat de VGC wel erg vlug haar dividend van een verhoogde Vlaamse bijdrage opstrijkt, zonder na te gaan of de dienstencentra op het terrein deze maatregel wel aankunnen.

Een preciaire situatie in kaart gebracht.

Uiteindelijk kunnen Brusselse lokale dienstencentra, waar het hun middelen betreft om in te spelen op de verwachtingen van het thuiszorgdecreet of de noden van hun omgeving, nog het best vergeleken worden met droge sponzen. Van dergelijke voorwerpen is geweten dat ze vocht, van welke aard en hoeveelheid ook, onmiddellijk opzuigen. Want hoe moet men zich het doorsnee Brusselse dienstencentrum eigenlijk voorstellen?

* Waarschuwing. Dit artikel verhaalt weliswaar een harde waarheid, maar niet de gehele waarheid. Positief in de nieuwe verordening op de lokale dienstencentra is het feit dat alle centra voortaan op gelijke voet gesubsidieerd worden. D.w.z., ook de twee centra in niet-kansarme gebieden krijgen vanaf 2006 een voltijds centrumleider ter beschikking terwijl hun werkingssubsidies nagenoeg verdubbeld worden, opgetrokken naar het niveau van de 9 centra in kansarme gebieden.

Het doorsnee cliënteel.

Laten we beginnen met waar het allemaal om draait: het cliënteel. 9 van de 11 centra werken in als kansarm bestempelde territoria. Mocht het zo zijn dat ze enkel een bemiddeld publiek bereiken, dan werken ze niet goed want vanuit demografisch-statistisch oogpunt bestaat hun potentieel publiek voor het merendeel uit weinig bemiddelde ouderen. Van deze mensen is geweten dat ze zich moeilijk laten bereiken, dat hun financiële draagkracht omgekeerd evenredig is aan de problemen die ze meezeulen en dat ze zeer specifieke behoeften hebben in het verlengde van het gekende gezegde: „erst kommt das Fressen und dann die Kultur”. Voor het doorsnee centrum betekent dit: grote inspanningen om mensen te detecteren en te stimuleren tot een min of meer duurzaam contact. Eens zover wordt het geconfronteerd met een lawine van problemen waarvoor antwoorden dienen gezocht via doorverwijzing als het kan, via individuele begeleiding als het moet. Vervolgens is het een krachttoer om mensen, ondergedompeld in dagelijkse problemen, ook nog eens van het hogere belang van informatie en vorming te overtuigen. En last but not least mag het allemaal omzeggens niets kosten wan de cliënt draait elke euro 3 keer om, laat staan dat hij of zij via lidgelden een bijdrage zou leveren aan de werking.

Het personeel.

Wat kan een doorsnee dienstencentrum in Brussel nu in slagorde zetten om aan deze uitgangssituatie het hoofd te bieden? Daarmee komen we toe aan het personeel. Elk centrum heeft een voltijds centrumleider in een regulier statuut en het is de verdienste van de VGC om via de subsidiëring daarvoor in te staan. Deze man of vrouw wordt belast met de algemene leiding en uit het vervolg van het personeelsverhaal zal men kunnen opmaken dat hij/zij van diverse markten thuis moet zijn. Want voor wat het omkaderend personeel betreft is daarmee in de Brusselse dienstencentra eigenlijk de kous af, op een paar deeltijdsen na die her en der via het aanspreken van werkingsmiddelen (en de subsidies van de Vlaamse Gemeenschap?) als animator of thuiszorgcoördinator worden aangeworven. In Vlaanderen daarentegen begint het daar pas

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

vermits in de overgrote meerderheid van de gevallen het plaatselijke OCMW instaat voor de personeelsomkadering, de centrumleider inclusief. We hebben al gesteld dat deze analogie voor Brussel niet opgaat. Dus wordt er gezocht naar alternatieven. Naast de inzet van vrijwilligers (wat ook niet evident is, men herinnere zich het doelpubliek) moet men dan als voornaamste optie terugvallen op personeel dat men bijeschrapt in de diverse opsloringsprogramma's ter leniging van de werkloosheid en armoede, gesco's en artikel zestigers op kop. Vermits het hier gaat om laaggeschoolden of mensen met een lagere kwalificatie dan gevraagd kunnen ze voornamelijk slechts in worden ingezet in functies die weinig voorafgaande scholing vragen. Meestal vergen ze veel extra begeleiding vanwege het gekwalificeerd personeel (lees de centrumleider). Een bijkomende optie is het aangaan van samenwerkingsverbanden. Immers, als men zelf intern niet over de geschikte menskracht beschikt, moet men bij andere organisaties te raden gaan. In het geheel van de thuiszorg als netwerk van op mekaar inspelende voorzieningen met daarbinnen het dienstencentrum in een cruciale rol ligt dat eigenlijk voor de hand. In Brussel maakt het gebrek aan eigen slagkracht

dit dubbel noodzakelijk. En zo heeft men er maar de kwaliteitshandboeken* op na te slaan om te zien welk uitgebreid netwerk aan samenwerkingen elk centrum rondom zich heeft uitgebouwd. Het is dan ook ironisch dat één voorstel om creatief om te gaan met een gereduceerd budget focust op intensere samenwerking met andere organisaties. Alles kan natuurlijk beter en zowel tussen de dienstencentra onderling als met organisaties uit het zorgnetwerk kunnen banden nauwer aangehaald worden en het is nog maar de vraag of en op welke termijn dat kostenbesparend zal werken. Men vergeet gemakshalve dat samenwerking naast baten ook kosten met zich meebrengt.**

De infrastructuur.

Naast het cliënteel en het personeel is er tenslotte de infrastructuur. Daarover zegt het decreet op de thuiszorg dat een lokaal dienstencentrum dient te beschikken over “duidelijk herkenbare en aaneensluitende lokalen, die gemakkelijk toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers, ingericht volgens de noodwendigheden van de opgelegde en optionele werkzaamheden van het centrum” alsmede over een „aangepaste en voldoende grote ontmoetingsruimte die minstens 32 uur per week toegankelijk moet zijn”. Op dat punt is het in Brussel alweer roeien met de riemen

die men heeft: gaande van een gewoon rijhuis over parochie-, wijk- en gemeenschapscentra, tot een gewezen commerciële ruimte in een sociale huisvestingsblok. Let wel, wat de Brusselse Centra missen aan baksteengehalte compenseren ze ongetwijfeld door inzet, betrokkenheid en menselijke warmte maar men zal begrijpen dat enig comfort in de zin dat de infrastructuur enigszins beantwoordt aan de uit te oefenen functies van een organisatie één en ander in de dagelijkse werking vergemakkelijkt. Komt daarbij dat het voor het budget een groot verschil uitmaakt of men de infrastructuur moet huren dan wel deze pro memorie vanwege de gemeenschap ter beschikking krijgt.

Pogingen om een kei het vel te stropen.

Als we nu deze 3 plaatjes samen bekijken, dan is er feitelijk maar één conclusie mogelijk: de Brusselse dienstencentra zijn arm met de armen en ondergaan dus spijtig genoeg ook de sociologische wet van de heilige Mattheus zaliger: wie heeft zal gegeven worden. Weinig dus.

Hierboven hebben we de Brusselse dienstencentra vergeleken met dorstige sponzen. Laten we er dus vanuit gaan dat de extra 5.000 euro van de Vlaamse Gemeenschap in 2004 onmiddellijk in de werkingen opging. De vestzak - broekzakoperatie

(*) Er is veel energie gegaan naar de opmaak van een kwaliteitshandboek, een recente eis van de overheid in het kader van een veralgemeend kwaliteitsbeleid. De centra hebben zich daar minutieus van gekwetend, maar in het schampere bewustzijn dat er middelen moeten zijn om kwaliteitsvol te kunnen werken. Voor het uitwerken van dit kwaliteitsbeleid waren uiteraard geen extra middelen voorzien, want, aldus diezelfde overheid: kwaliteit wint zichzelf terug.

(**) In een niet-limitatieve opsomming komen Van Laken en Verbeke tot een lijst van niet minder dan 18 kostenfactoren waaronder

- bijkomende tijdsinvestering;
- toename vergader- en overlegcircuit;
- eigen personeel en werkmiddelen inzetten voor een groter geheel;
- verlies van gebruiksmonopolie van hulpbronnen.

In M. Van Laeken en L. Verbeke, *Netwerken in werking*, Brussel, Viboso, 1999, p. 79.

uit 2005 moet dus wel gevolgen hebben voor de begrotingen 2006. En inderdaad. De negen getroffen centra hebben de oefening gemaakt en de bevindingen zijn schrijnend, hier en daar aan doenlijk zelfs en men zou er mee kunnen lachen als het niet zo tragisch was. Voor iedereen luidde de opdracht: hoe het vel van een kei te stropen.

Een greep uit de maatregelen:

- we rekenen het vervoer bij excursies door;
- we bezuinigen op publiciteitskosten;
- we spreken onze reserves aan;
- we verhogen de bijdrage voor uitstappen van € 3 naar € 5;
- we verhogen de maaltijdprijs van € 3,25 naar € 3,50;
- we besparen op de vorming van het personeel;
- we brengen de animatorfunctie van een 4/5-tijds naar een 3/5-tijdse terug;
- we schaffen Sinterklaasfeestje en nieuwjaarsreceptie af;
- we slanken ons berichtenblad af;
- we voeren een te dure activiteit af;
- etc ...

Uit dit lijstje kunnen we grosso modo opmaken dat de centra, om de subsidievermindering op te vangen, 3 strategieën hanteren, samen of apart.

Ofwel wordt gesnoeid in de personeelskosten. De besparing is dan substantieel maar het dilemma is dat dit gevolgen heeft voor te leveren prestaties waardoor men mogelijks niet meer tegemoet kan komen aan de eisen van het decreet. Er moet trouwens worden opgemerkt dat veelal niet kan gesnoeid worden in het (reguliere) personeel, op straffe van verlies van personeel in andere statuten. Dat zou dan een dubbele inlevering betekenen.

Ofwel wordt op diverse manieren gesnoeid in werkingskosten, door inperking van dienstverlening of door meer te verhalen op de klanten. In beide gevallen gaat dit ten koste van een weinig draagkrachtige doelgroep en werken de maatregelen drempelverhogend. Verder blijkt dat deze besparingen in feite weinig opleveren omdat er reeds een uitermate strikt financieel beleid gevoerd wordt. Anders gezegd: bij de lokale dienstencentra drijft er geen vet meer op de soep

en eigenlijk is er dat nooit geweest.

Een derde strategie tenslotte is het terugvallen op bestaande financiële reserves voor zover die uiteraard aanwezig zijn. Deze „oplossing” brengt slechts 1 of hooguit 2 jaar soulaas ...

Zoals men bemerkt is in de drie gevallen de keuze er een tussen wurgen en hangen.

Niet minder maar meer middelen gewenst.

Uit bovenstaand relaas moet duidelijk zijn dat de Brusselse lokale dienstencentra – ondanks stijgende budgetten – al jaren met de spreekwoordelijke strak aangetrokken broeksriem rondlopen. Om aan deze situatie het hoofd te bieden was reeds heel wat vindingrijkheid nodig. Bovenop de huidige, slechte conjunctuur – vergeten we niet dat de prijzen voor brandstof de pan uitswingen – komt deze subsidievermindering wel zeer ongelegen. Daar zal, hoe men het draait of keert, uiteindelijk de weinig draagkrachtige client voor opdraaien. Uiteindelijk kunnen we naast het betreuren van de gang van zaken, niets anders dan het besluit uit ons boven vermeld editoriaal herhalen: „eerder dan het verdelen van de armoede en het doorvoeren van vestzakbroekzakoperaties is er nood aan een debat over normering en programmering: wat is er, gelet op de te vervullen maatschappelijke opdrachten, nodig aan functies en overeenkomstige personeels- en werkingsmiddelen om een lokaal dienstencentrum op een redelijke wijze draaiende te houden. En als men het financieel iets bescheidener wil houden, dan moet men maar snoeien in opdrachten en bijhorende verwachtingen. Wat er ook van zij, aan de kwaliteit van de zorg hangt een prijskaartje en we vrezen dat dit in het geval van de lokale dienstencentra in Brussel eerder een verhoging dan een inkrimping van de budgetten impliceert”.

Alain Storme

Gaat het de goeie kant uit met het wonen in Brussel?

De woonbarometers

De huisvestingscrisis in Brussel en de drie eisen van de BBROW

De Brusselse Bond voor het Recht op Wonen (BBROW) is een groepering van meer dan veertig verenigingen die, elk op hun domein, werk willen maken van de realisatie van het recht op wonen. De BBROW vormt in die zin niet alleen een forum waar deze verenigingen informatie uitwisselen en discuten maar manifesteert zich ook als initiatiefnemer voor acties en standpuntbepalingen inzake huisvesting en wonen in Brussel. RisoBrussel is actief lid van de BBROW en het opbouwwerk was in het verleden reeds mee de gangmaker van verschillende manifestaties (o.a. de acties Bidonville en Bidonville Mobile).

Onze hoofdstad kampt momenteel met een grote huisvestingscrisis. De prijzen van huurwoningen en koopwoningen stijgen al enkele jaren zienderogen, terwijl de inkomens er nauwelijks op vooruitgaan. Er zijn veel te weinig sociale woningen om aan de vraag te beantwoorden. Veel Brusselaars krijgen met deze crisis te maken, maar het zijn, weer al eens, de meest kwetsbare bevolkingsgroepen die er het grootste slachtoffer van zijn. De BBROW schuift drie prioriteiten naar voor om de diepgaande huisvestingscrisis die de hoofdstad vandaag treft op te lossen: de verdubbeling van het aantal sociale woningen, de controle van de huurprijzen en de invoering van een huurtoelage.

De eerste en voornaamste eis van de BBROW is de verdubbeling van het aantal sociale woningen als fundamentele oplossing voor de Brusselse huisvestingscrisis. De voorstellen van de Brusselse Regering hierover zijn op papier een kleine stap in de goede richting:

- 3.500 bijkomende sociale woningen en 1.500 bijkomende woningen voor middeninkomens op 5 jaar tijd via nieuwbouwprojecten;
- verdubbeling van het aantal woningen beheerd door de sociale verhuurkantoren van 1.000 tot 2.000 op 5 jaar tijd;
- ondersteuning van de gemeentelijke grondregies voor de aankoop van woningen.

Maar, deze voorstellen volstaan niet om aan de enorme vraag naar sociale woningen te voldoen. Op de wachtlijsten voor een sociale woning staan op dit moment 30.000 gezinnen.

Een tweede prioriteit van de BBROW is de controle van de huurprijzen. Als de prijzen zo blijven stijgen kunnen binnenkort alleen nog meest begoeden in Brussel een huis vinden. Er moet dringend werk worden gemaakt van een controle van de kwaliteit en de huurprijzen van de privé-woningen. Het kan niet langer zijn dat er geen verband bestaat tussen de kwaliteit van de woning en de gevraagde huurprijs.

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

Maar zelfs met gecontroleerde huurprijzen zullen heel wat gezinnen een te groot aandeel van hun inkomen aan huisvesting blijven besteden. Voor ieder gezin met een beperkt inkomen zou er een huurtoelage moeten toegekend worden. Het streefdoel moet zijn dat gezinnen niet meer dan 33% van hun inkomen aan hun huisvestingskosten moeten besteden.

Daarom het derde pleidooi van de BBROW: de invoering van een huurtoelage. Prioritair moeten hiermee de gezinnen met een vervangings-inkomen, die op de privé-markt huren en nu meer dan 50% van hun inkomen uitgeven aan hun huisvestingskosten, worden geholpen.

De woonbarometers

Op 10 mei 2005 lanceerde de BBROW een nieuwe campagne: de woonbarometers.

De woonbarometers zijn een instrument om de politieke beloftes en initiatieven inzake de drie eisen van de BBROW op de voet te volgen. Om de twee maand legt de BBROW aan de hand van een aantal concrete criteria – met name regeerakkoorden en regeerverklaringen, wetsvoorstellen, gestemde budgetten, officiële verklaringen zoals persberichten en persconferenties, antwoorden op parlementaire vragen, overeenkomsten met gemeenten, bouwvergunningen en tenslotte de tijd die verstrijkt vooraleer aangekondigde initiatieven ook werkelijk doorgaan – de stand van zaken vast. De woonbarometers worden onder de vorm van affiches binnen de Brusselse verenigingen en door andere sympathisanten ruim verspreid. Ook via de website www.woonbarometers.be en via regelmatige persberichten wil de BBROW bij de publieke opinie de aandacht blijven vestigen op deze drie eisen en op het recht op wonen in het algemeen.

Naast deze affiche-campagne – die eerder de bedoeling heeft de publieke opinie te bespelen – worden ook de politieke activiteiten inzake huisvesting op de voet gevolgd. Telkens de Commissie Huisvesting van het Brussels Parlement debatteert over één van de drie eisen, worden de verenigingen en hun achterban opgeroepen om aanwezig te zijn. Deze aanwezigheid gaat niet onopgemerkt voorbij – de parlementaire vertegenwoordigers zijn dit duidelijk niet gewoon – en laat toe om na het debat contacten aan te knopen met de

aanwezige parlementsleden. Ook werd reeds herhaaldelijke keren na een commissievergadering een (pers)reactie verspreid vanuit de BBROW.

Een derde luik van de campagne woonbarometers vormen de publieke debatten. Bedoeling is rond deze drie eisen op die manier een breed debat op te zetten met de achterban van de verenigingen die lid zijn van de BBROW en vanuit dit debat een beweging op gang te brengen van Brusselaars die deze eisen kracht kunnen bijzetten vanuit hun dagelijkse confrontatie met de gevolgen van de huisvestingscrisis.

Vanuit het opbouwwerk zijn er in de Chicagowijk en in Kuregem woon-actiegroepen van bewoners opgestart die mee deze beweging voor het recht op wonen vorm moeten geven.

Huidige stand van zaken van de woonbarometers

2 x meer sociale woningen: 25/100

Te weinig gemeenten bereid

Het Brusselse regeerakkoord voorziet met het „Plan voor de Toekomst van de Huisvesting” in de bouw van 3500 nieuwe sociale woningen (en nog eens 1500 woningen voor gezinnen met een middelgroot inkomen),

er is zelfs een budget vrijgemaakt.

Momenteel zijn er enkel met 4 gemeenten (Molenbeek, Jette, Ukkel, Elsene) en 1 openbare vastgoedmaatschappij (Home Familial in Nederover-Heembeek) akkoorden gesloten voor de bouw van 679 woningen: 532 sociale woningen en 147 middelgrote woningen. Voor deze projecten zijn de openbare aanbestedingen afgesloten.

De laatste maanden heeft de Staatssecretaris van huisvesting het echter heel moeilijk om gemeenten te vinden die bereid zijn om terreinen af te staan. Eén gemeente heeft onder druk van de publieke opinie het oorspronkelijke project gewijzigd en twee projecten van de sociale

vastgoedmaatschappij geannuleerd. Aan dit ritme zullen de beloofde 3.500 bijkomende sociale woningen op 5 jaar nooit gehaald worden.

Evolutie

- juli 2004: Barometerstand 20/100

Het Brussels regeerakkoord voorziet in de bouw van 3500 nieuwe sociale woningen (en nog eens 1500 woningen voor gezinnen met een middelgroot inkomen). Dit is nog ver van een verdubbeling van het aantal sociale woningen zoals wij vragen. Maar toch, 3500 nieuwe woningen, zijn een stap in de goede richting.

- november 2004: Barometerstand 30/100

In haar ontwerpbegroting 2005 voorziet het Gewest 180 miljoen Euro voor de bouw van de eerste 600 woningen.

- december 2004: Barometerstand 35/100

Op 16 december 2004 lezen we dat staatssecretaris Dupuis nog eens 30 miljoen Euro voorziet voor de bouw van 222 sociale woningen.

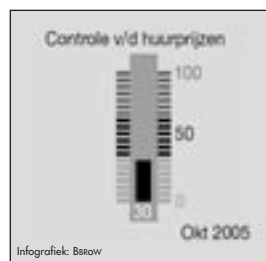
- juni 2005: Barometerstand 30/100

Op 7 juni 2005 komt staatssecretaris Dupuis in de commissie huisvesting eindelijk publiekelijk naar buiten met gedetailleerde informatie over de vooruitgang van het Plan voor de Toekomst van de Huisvesting. In een eerste fase en bij wijze van proef zijn 679 publieke woningen gepland (532 sociale woningen en 147 middelgrote woningen) in Molenbeek, Jette, Ukkel, Elsene en Brussel.

Op het eerste zicht lijkt dit positief nieuws. Maar de BBROW is niet tevreden. Het heeft anderhalf jaar geduurd, na de goedkeuring van het Plan voor de Toekomst van de Huisvesting op 10 december 2003, om 4 gemeenten en 1 sociale huisvestingsmaatschappij te vinden die bereid zijn om terreinen af te staan om sociale en middelgrote woningen te bouwen. Andere gemeenten lijken de boot af te houden en zijn niet bereid om terreinen af te staan. Bovendien bevestigde staatssecretaris Dupuis dat het hier gaat om proefprojecten die 'op het einde van de eerste constructiefase' aan een evaluatie zullen onderworpen worden'.

Controle van de huurprijzen: 30/100

Geen vooruitgang

Een controle van de huurprijzen zal niet meteen voor morgen zijn. Er zijn verschillende initiatieven – ondermeer een wetsvoorstel van Ps-SPA om objectieve huurprijzen en

huurprijsc commissies in te voeren – maar een echt publiek debat en concrete maatregelen blijven voorlopig achterwege. Zelfs de aangekondigde paritaire huurcommissies die bij wijze van pilootproject referentiehuurprijzen moesten vastleggen komen niet tot stand.

Evolutie

- juli 2004: Barometerstand 20/100

De Brusselse regeringsverklaring van 19 juli 2004 roept op om een nationale interministerieel conferentie samen te roepen om een objectivering en omkadering van de huurprijzen door het

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

Gewest mogelijk te maken. Er zal ook werk gemaakt worden van het vaststellen van huurtabelen door het Gewestelijk Observatorium voor de Huisvesting.

- oktober 2004: Barometerstand 25/100

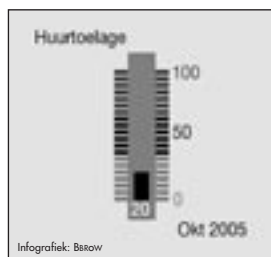
Op 12 oktober 2004 lezen we in de federale beleidsverklaring onder het hoofdstuk „nieuwe sociale noden en maatschappelijke uitdagingen”: „Om de huisvesting aan te moedigen (...) zullen in het kader van pilootprojecten indicatieve huurprijsschalen worden opgesteld.”

- juni 2005: Barometerstand 30/100

Op 30 juni 2005 wordt in de Kamer een wetsvoorstel ingediend, waarin de invoering van objectieve huurprijzen en huurprijsc commissies wordt voorgesteld, naar het voorbeeld van het Nederlandse huurprijsstelsel. Het wetsvoorstel is ondertekend door volksvertegenwoordigers van SP-A en PS, twee meerderheidspartijen.

Huurtoelage: 20/100

Veel discussie, niets concreet

Ondanks de Brusselse regeringsverklaring van 2004 waarin een beperkte huurtoelage wordt aangekondigd, staan we op dit ogenblik eigenlijk nergens met de huurtoelage.

Contacten met Brusselse

parlementairen hebben geen resultaat opgeleverd, een werkgroep van de Brusselse Adviesraad voor Huisvesting botst op principiële standpunten die weinig aarde aan de dijk brengen.

Evolutie

- april 2004: Barometerstand 15/100

Op 23 april 2004, in de aanloop naar de regionale verkiezingen, publiceren parlementairen van Ecolo, Ps en CdH samen met de BBROW een open brief in Le Soir. Daarin pleiten ze onomwonden voor de invoering van een huurtoelage voor de armste Brusselaars die een privéwoning huren. Dit is opmerkelijk, want vooral de Ps had lang

weigerachtig gestaan tegen een dergelijke maatregel, omdat zij meer heil zien in de bouw van sociale woningen. Maar omdat de crisis zo groot is en er dringende maatregelen nodig zijn pleiten zij nu ook voor de invoering van zo'n premie, als tijdelijke maatregel. Net de drie partijen die de open brief hadden ondertekend vormen de nieuwe Brussels regering. Het ziet er goed uit voor de invoering van een huurtoelage in Brussel.

- juli 2004: Barometerstand 20/100

Dat was buiten de waard gerekend. Op 19 juli 2004 komt de regeringsverklaring als een koude douche. Het principe van de huurtoelage werd opgenomen, maar wel in een heel beperkte vorm: „Voor de personen die aan de criteria van de sociale huisvesting beantwoorden en die OCMW-bijstand ontvangen zal er geleidelijk aan een huurtoelagenstelsel beproefd worden. De haalbaarheid van deze toelage moet onderzocht worden, gezien de risico's verbonden aan een eventueel onbedoeld voordeel voor de eigenaars als de maatregel een bijkomende verhoging van de huurprijzen zou betekenen. Om het risico op budgettaire ontsporing te voorkomen, kan deze toelage enkel in werking worden gesteld in een context van huurprijsomkadering. Daarom moet deze operatie bij voorrang gebeuren via conventionering met de openbare huisvestingssector.”

- februari 2005: Barometerstand 20/100

Op 22 februari 2005 wordt in het Brussels parlement de hervorming van de verhuis-huur- en installatietoelage besproken. Velen zagen daar een mogelijkheid in om te komen tot een vorm van huurtoelage. Maar ook dat werd een maat voor niets. Voorlopig staat deze meter dus nog stevig in het rood

Werner Van Mieghem

Katleen Vanlerberghe

Info via:

www.woonbarometers.be

Brusselse Bond voor het Recht op Wonen vzw

Rassemblement Bruxellois pour le Droit à l'Habitat asbl

Grootsermentstraat 2/1, 1000 Brussel

Tel: 02 502 84 63, Fax: 02 503 49 05

rbdh@skynet.be

www.rbdh-bbrow.be

Gebeten om te weten !

Naar een wijkontwikkelingsplan voor de Brabantwijk*.

Deel 1: Gegevensverzameling

Introductie

Netwerkontwikkeling en wijkontwikkeling zijn de 2 domeinen waarop Limiet Limite actief is. Het zijn 2 termen die heel populair zijn. „Wat doen jullie nu eigenlijk concreet?” is een vraag die ons regelmatig gesteld wordt en waarop een korte stilte volgt. Het wijkontwikkelingsplan heeft tot doelstelling het mistgordijn dat het netwerk Limiet Limite bij de lezer kan oproepen, zo veel mogelijk te doen optrekken.

In wezen was het ons hierom te doen bij het opstellen van het wijkontwikkelingsplan van het netwerk Limiet Limite voor de Brabantwijk: nl. een beleidsplan opstellen waardoor het voor de partnerorganisaties van het netwerk, de lokale en gewestelijke overheden, andere organisaties uit het werkveld en last but not least de netwerk-coördinator zelf duidelijk zou worden, wat het netwerk Limiet Limite wil doen om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de Brabantwijk.

Met de opmaak van het wijkontwikkelingsplan van het netwerk Limiet Limite, wordt tegemoetgekomen aan een vraag die de VGC als subsidiërende overheid stelt aan de vzw Limiet Limite. Vzw Limiet Limite dient met zijn werking een bijdrage te leveren aan de realisatie van Strategische Doelstelling 1 – Operationele Doelstelling 3 van de „Beleidsovereenkomst Stedenfonds 2003 – 2007” van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. De specifieke bijdrage van vzw Limiet Limite in de aangehaalde doelstellingen situeert zich in de uitbouw van een globaal wijkontwikkelingsprogramma in de Brabantwijk te Schaarbeek.

In deze bijdrage zullen we enkel stilstaan bij de fase van de gegevensverzameling, zowat de „moeder van alle fasen” in de beleidsplanning.

Beleidsdoelstellingen van het netwerk Limiet Limite dienen aan te sluiten bij de volgende 3 realiteiten: evoluties in de Brabantwijk, de (wijzigende) organisatiedoelstellingen van de partnerorganisaties van het netwerk en tenslotte de werking van het netwerk. Hoofdstuk II is dan ook volledig gewijd aan:

- een omgevingsanalyse van de Brabantwijk;
- een bevraging van de partnerorganisaties over hun motivatie en de strategische overwegingen om mee te stappen in het netwerk Limiet Limite en
- een Sterkte-Zwakte analyse van het netwerk Limiet Limite

Hoofdstuk III is een besluit.

Het leek ons nuttig om in het eerste hoofdstuk de termen netwerk Limiet Limite, Brabantwijk en wijkontwikkelingsplan van het netwerk Limiet Limite voor de Brabantwijk kort te situeren.

In het volgend nummer van *Opbouwwerk Brussel* zullen we stilstaan bij de beleidsuitdagingen en strategische doelstellingen van het netwerk Limiet Limite voor de periode 2005-2007.

De stukken uit de puzzel

Wat hebben het netwerk Limiet Limite, de Brabantwijk en een wijkontwikkelingsplan met elkaar gemeen.

Het netwerk Limiet Limite

Limiet Limite (°1998) is in oorsprong de naam gegeven aan een reeks visuele interventies in de Brabantwijk. Hoogtepunt was de realisatie van een negen meter hoge constructie, bekleed met transparante golfplaten, op een braakliggende, zwaar vervuilde hoek in de Dupontstraat.

(*) Voor meer gedetailleerde informatie: Limiet Limite, *Wijkontwikkelingsplan voor de Brabantwijk van het netwerk Limiet Limite*. Brussel, 2005, 68 pp.

Deze Limiet Limite toren werd op 9 oktober 1999 ingehuldigd. Wijkpartenariaat vzw, APAJ Classe Chantier, architect Chris Rossaert en City Mine(d) konden voor de bouw van de toren rekenen op de steun van VLEKHO die op haar beurt Euroclear Bank bij het project betrok. De Limiet Limite toren was tevens de katalysator voor het ontstaan van het netwerk Limiet Limite.

VLEKHO, UNIZO Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Wijkpartenariaat, RisoBrussel en Town Center Management Brabantwijk zijn de partnerorganisaties van het netwerk Limiet Limite die vertegenwoordigd zijn in de Raad van Bestuur van vzw Limiet Limite en in het Limiet Limite team. De netwerkcoördinator, in dienst van de vzw Limiet Limite, staat in voor de inhoudelijke leiding en de procesbegeleiding.

De missie van het netwerk Limiet Limite werd als volgt omschreven: Limiet Limite wil bijdragen tot de verdere ontplooiing op sociaal, economisch, cultureel en fysisch vlak van de Brabantwijk als prototype van een leefbare wijk voor de toekomst op sociaal, economisch en cultureel en materieel vlak.

Hiertoe wil netwerk Limiet Limite een overlegplatform zijn, waarop de verschillende actoren van de Brabantwijk elkaar kunnen ontmoeten, informatie uitwisselen en mekaars belangen helpen verdedigen in de mate dat deze de missie kunnen onderbouwen. Om deze ambitieuze missie te kunnen realiseren hebben we een Wijkontwikkelingsplan van het netwerk Limiet Limite voor de Brabantwijk opgesteld.

Het wijkontwikkelingsplan van het netwerk Limiet Limite voor de Brabantwijk.

Het wijkontwikkelingsplan van de vzw Limiet Limite voor de Brabantwijk is in feite een beleidsplan dat betrekking heeft op de periode 2005 – 2007. De structuur van het beleidsplan is opgebouwd vanuit een bepaalde systematiek. In het wijkontwikkelingsplan werd er veel aandacht besteed aan de verzameling van gegevens over het netwerk Limiet Limite en haar omgeving. Het eerste hoofdstuk bevat een omgevingsanalyse van de Brabantwijk. Op het einde van dit hoofdstuk is er een analyse van de belangrijkste

zwakten en kansen in de Brabantwijk. Het tweede hoofdstuk bevat een analyse van de motivatie en strategische overwegingen van de partnerorganisaties om te stappen in het netwerk Limiet Limite. In het derde hoofdstuk wordt de werking van het netwerk Limiet Limite doorgelicht. We besluiten dit hoofdstuk met een Sterkte-Zwakte analyse van het netwerk Limiet Limite. De verzameling van al deze gegevens heeft ons geholpen om in hoofdstuk 4 de beleidsuitdagingen, beleidsopties en strategische doelstellingen voor het netwerk Limiet Limite te formuleren. We eindigen met een besluit en een bibliografie.

Het wijkontwikkelingsplan voor het netwerk Limiet Limite is een beleidsplan dat jaarlijks geactualiseerd zal worden. Bij de actualisatie zal rekening gehouden worden met ontwikkelingen in de Brabantwijk, evoluties die de partnerorganisaties doormaken, de evaluaties van de gemeenschappelijke projecten van het netwerk en belangrijke evoluties in de omgeving van het netwerk.

Voor de opmaak van het wijkontwikkelingsplan van het netwerk Limiet Limite hebben we ons in het bijzonder laten inspireren door de volgende publicaties:

- Albrechts, Geurs, Caals en Dewaele, *Van Missie tot strategie: een handleiding voor beleidsontwikkeling in het sociaal-cultureel werk*. Brussel, Kwasimodo – Cel integrale kwaliteitszorg voor het sociaal-cultureel werk, Uitgeverij Politeia, 2004;
- L. Verbeke, S. Suys, *Netwerken in werking en De dans der partners*, Brussel, Viboso, 1999 en L. Verbeke, L. Snyers, Kwanten en Haesevoets, *Netwerken en lokaal welzijnsbeleid: model, meetinstrument en praktijk*, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap – een Thuis in de Stad realisatie, 2004.

De Brabantwijk

Het werkingsgebied van het netwerk Limiet Limite is de Brabantwijk. Deze wijk is een stationsbuurt gelegen ten noorden van de Vijfhoek van Brussel-Centrum. De wijk heeft de vorm van een langgerekte driehoek die in het

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

oosten begrensd wordt door het Noordstation en de spoorweg, in het Westen door de Koninklijke as (Paleizenstraat-Koningsstraat) en in het zuiden door de Kruidtuin.

Ze ligt op de steile oostelijke helling van de Zennevallei en loopt sterk bergop van de Aarschotstraat naar het Koninklijk tracé.

De wijk strekt zich uit over twee Brusselse gemeentes: Sint-Joost-ten-Node in het zuiden en Schaarbeek in het noorden.

Gebeten om te weten, omgevingsanalyse en zelfevaluatie.

We behandelen achtereenvolgens de omgevingsanalyse van de Brabantwijk, de bevraging van de

partnerorganisaties en de zelfevaluatie van het netwerk Limiet Limite.

Een omgevingsanalyse van de Brabantwijk.

Een SWOT-analyse * van de Brabantwijk

Hieronder zullen we de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen voor de Brabantwijk bespreken aan de hand van een aantal typische kenmerken van de Brabantwijk, m.n.:

- De ligging van de Brabantwijk: een residentiële enclave omringd door prestigieuze grootstedelijke infrastructuur.
- De bevolking en gebruikers van de Brabantwijk: een Turkse wijk en veel nieuwe migratie - een groot aantal Belgische (studenten)pendelaars - nieuwe middenklasse wijkbewoners die verschijnen in de marge van de Brabantwijk.
- Het imago van de Brabantwijk: TCMBrabant, Campus Brabantwijk, Limiet Limite,... naar een nieuw imago voor de wijk.
- De Brabantwijk bis: de Brabantwijk is gelegen op het grondgebied van de gemeente Schaarbeek en op het grondgebied van de gemeente Sint-Joost-Ten-Node in Schaarbeek.

Aan de hand van een SWOT-analyse hebben we een diagnose van de Brabantwijk gemaakt. (zie tabel 1, p. 21)

De ligging van de Brabantwijk

De Brabantwijk is een residentiële enclave die omringd wordt door „prestigieuze grootstedelijke infrastructuur”: Les Halles de Schaarbeek, het Koninklijk Tracé, de Koninklijke Sint-Mariekerk, VLEKHO, het Mercury Royal Crown Brussels Hotel, het Centre culturel de la Communauté française Le Botanique, de Kruidtuin, „de Politietoren”, de Botanic Building, de Aarschotstraat, de Ruimte Noord, de Manhattanwijk, het Communicatiecentrum Noord en het Noordstation.

(*) Wat is een SWOT-analyse? De SWOT-analyse schept duidelijkheid in de sterktes (strengths), zwaktes (weaknesses), opportuniteiten (opportunities) en bedreigingen (threats) van een organisatie, product of dienst.

Tabel 1: Swot analyse – diagnose Brabantwijk

Sterkte

- aanwezigheid van een openbaar vervoerscentrum in de Brabantwijk;
- de openbare infrastructuur werd vernieuwd via subsidies in het kader van de wijkcontracten, Objectief II en de samenwerkingsakkoorden tussen de federale overheid en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- de Brabantstraat is gekend als winkelcentrum;
- de aanwezigheid van onderwijsinstellingen;
- de aanwezigheid van het netwerk Limiet Limite ;

Zwakte

- leefbaarheidproblemen (mobiliteit, openbare netheid, prostitutie, slechte staat van het woonpatrimonium);
- sociale problemen in de wijk (kansarme bevolking, illegalen huisjesmelkers)

Kansen

- omringd door grootstedelijke infrastructuur;
- grote investeringen in de openbare infrastructuur en huisvestingsprojecten in de aangrenzende wijken;
- in de aangrenzende wijken vestigt zich een financieel draagkrachtige bevolking;
- de gemeente Schaarbeek maakt werk van de verbetering van de publieke dienstverlening (Focus 1030, Cel Brabantstraat van de Politie, Dienst Onderhoud van de Openbare Ruimte,.);
- Sociale Organisaties proberen via evenementen (Néon-Nord, Campus Schaarbeek, Image Brabant, Limite Limite toren) het imago van de wijk te verbeteren;
- Zowel de gemeente Schaarbeek als de gemeente Sint-Joost-ten-Node kunnen publieke middelen genereren voor de Brabantwijk;
- Bedrijven investeren in sociale projecten in de Brabantwijk

Bedreigingen

- speculatie en verdringing als gevolg van de herwaardering van de aangrenzende wijken;
- de grootstedelijke infrastructuur rond de wijk isoleert de Brabantwijk van de aangrenzende wijken;
- de Brabantwijk heeft een negatief imago dat te maken heeft met onveiligheid, prostitutie en illegale handelspraktijken;
- aantrekkingspool voor een kansarme populatie met een tijdelijk of zonder verblijfsstatuut;
- de Brabantwijk is gelegen op het grondgebied van 2 gemeenten, m.n. Schaarbeek en Sint-Joost-ten-Node

De nabijheid van een belangrijk openbaar vervoersnetwerk rond het Communicatiecentrum Noord (CCN) (spoorwegstation en stedelijk en interstedelijk openbaar vervoer waaronder tram en bus) vormt een belangrijke troef voor de ontwikkeling van de Brabantwijk. Dit potentieel vormde voor de Brusselse Regering een motivatie bij de uitwerking van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan en het Gewestelijk Bestemmingsplan voor de inplanting van kantoorzones en zones voor productieve activiteiten vlakbij deze knooppunten van openbaar vervoer.

In de Gaucheretwijk, de Noordruimte en in de toekomst ook in de site van het Rijksadministratief Centrum lijkt er geen rem te staan op de wil van het „privé-kapitaal „ om te

investeren in kantoortorens en al dan niet onder druk van de overheid in woonpatrimonium.

De projecten van de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Brussel (GOMB) situeren zich in de Matheusstraat, Vooruitgangsstraat, Koninginneplein, Koninklijke Ste-Mariastraat,... allemaal straten die gelegen zijn rondom de Brabantwijk.

Via de wijkcontracten („Brabant-Groen“, „Aarschot-Vooruitgang“ en „Groenstraat“) het handelskerncontract Brabantstraat, het Sociaal Impulsfonds, het Stedenfonds en het Europees programma Objectief II vloeit er sinds 2000 heel wat publiek kapitaal naar de Brabantwijk.

De aanwezigheid van de grootstedelijke infrastructuur rond de Brabantwijk, zou in de toekomst investeerders en overheden ertoe kunnen aanzetten om te investeren in de Brabantwijk. Tegelijkertijd vormt deze grootstedelijke infrastructuur een barrière (Noordstation met de centrale spoorweg, het Koninklijk Tracé, Kleine Ring en de Kruidtuin) die maakt dat mensen niet in de Brabantwijk zelf komen.

Mogelijkheden om de Brabantwijk fysiek te ontsluiten zijn: het herdenken van de Sint-Lazarusbrug, de Filip-Thomas brug aan de Koninginnelaan, de Liedstunnel aan de Ginestestraat en de Kwatrechtunnel aan de Kwatrechtstraat als aantrekkelijke doorgangsbruggen voor voetgangers en auto's tussen de Noordwijk en de Brabantwijk.

De achteringang van het Brusselse Noordstation staat eveneens in schril contrast met de volledig hernieuwde vooringang: in de massieve metershoge achtergevel heeft men 3 enkele ingangsdeuren voorzien.

De bevolking van de Brabantwijk

Een Turkse wijk met nieuwe migratie, een groot aantal Belgische autochtone (studenten) pendelaars en middenklasse wijkbewoners die in de marge verschijnen in de Brabantwijk.

De bewoners en gebruikers van de Brabantwijk hebben een zéér uiteenlopend profiel. De Brabantwijk is een dichtbevolkte volkswijk en heeft de reputatie van een Turkse wijk te zijn, niettegenstaande er eveneens een grote groep Marokkanen in de wijk woont. De laatste jaren stellen we een toeloop vast van Zwart-Afrikanen (vooral uit Guinea), net als een instroom van Oost-Europeanen (Polen, Bulgaren, Roemenen, Roma,...).

De Brabantwijk wordt door heel veel mensen gebruikt. De Brabantstraat met zijn etnische ondernemers trekt kooplustigen aan van over heel België en van de ons omringende landen. Het prostitutiekwartier en meer bepaald de

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

Aarschotstraat, heeft een reputatie tot buiten de grenzen van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. Dagelijks doorkruisen heel wat studenten en pendelaars de Brabantwijk. Waar de bezoekers van de Brabantstraat en het prostitutiekwartier heel bewust de Brabantwijk opzoeken, vormt de Brabantwijk voor de studenten en de pendelaars veeleer een transitwijk. Ze zien de wijk als een (vaak onaantrekkelijke en te mijden) plaats die ze tweemaal per dag doorkruisen om van het Noordstation naar hun werkplek of school te gaan en omgekeerd.

Enkelingen zullen de Brabantstraat omwille van de etnische winkels en het prostitutiekwartier (Aarschotstraat, Plantenstraat) bezoeken.

Het citaat uit een artikel dat te lezen is op de website van de Belgische Federale Politie en dat verscheen naar aanleiding van de opening van het nieuwe politiegebouw „Botanic” op 6 mei 2003, is misschien wel typerend voor de manier waarop de werknemers van de torens in en om het Noordstation de Brabantstraat percipiëren: „Op het vlak van comfort is er veel verbeterd. Iedereen zit nu in één gebouw en dat maakt het samenwerken makkelijker. Het station is vlakbij, dat maakt dat ik nog een zitplaatsje kan bemachtigen en dus niet langer hoeft recht te staan.” Over de buurt zelf is hij minder positief: „De achterkant van het Noordstation heeft blijkbaar niet veel te bieden.”

Er bestaat dus een groot potentieel publiek (pendelaars die werken rond de Brabantwijk en studenten) dat door een bezoek te brengen het economische weefsel van de Brabantwijk zou kunnen versterken. Vele potentiële klanten van de Brabantwijk trekken naar de belangrijke commerciële pool van de kleine ring (Nieuwstraat) en in het begin van de Antwerpsesteenweg, ook al omdat deze pool dicht in de buurt ligt van de kantoorgebouwen die grotendeels aan het begin van de Albert II-laan opgetrokken zijn.

Rondom de Brabantwijk, in de Ruimte Noord en op termijn in de Gaucheretwijk, maar ook in de wijk zelf (Linnéstraat) werden middenklasse koopappartementen gebouwd waarin zich een nieuw publiek komt vestigen.

Het imago van de Brabantwijk

TCMBrabant, Campus Brabantwijk, Limiet Limite, ... werken naar een nieuw imago voor de wijk. Een geheel van factoren maakt dat de Brabantwijk kampt met een leefbaarheidsinfarct: slechte staat van het woningpatrimonium, mobiliteitsoverlast in de Brabantstraat en het prostitutiekwartier, weinig openbare ruimte en veel zwerfvuil alsmede sluikstorten. Daarnaast doen zich in de Brabantwijk heel wat sociale problemen voor: werkloosheid, lage scholingsgraad, lage inkomens, onzekere of geen wettelijke verblijfsvergunning, huisjesmelkerij, prostitutie als gevolg van mensenhandel,...

De Brabantstraat is enerzijds een sterke, jonge en groeiende handelsstraat, waarin geen enkel handelspand leeg staat. Vroeger heerste er een zekere „wild west” sfeer met straatverkopers zonder geldige vergunning en handelaars die het niet zo nauw namen met de wettelijke verplichtingen. Economisch bekeken is het prostitutiekwartier waarschijnlijk een goudmijn, maar tegelijkertijd zorgen deze activiteiten ervoor dat modale burgers de Brabantwijk mijden en verkiezen om hun inkopen elders te doen.

Het leefbaarheidsinfarct, de sociale problemen, de informele economie in de Brabantstraat en de semi-legale prostitutieactiviteiten maken dat de Brabantwijk in de buitenwereld een negatief imago heeft opgebouwd.

Naar de toekomst zijn er mogelijkheden om dit negatieve imago om te buigen. Ten laatste tegen het einde van het jaar 2006 zal de heraanleg van de openbare infrastructuur en de creatie van huisvesting in het kader van de wijkcontracten gerealiseerd zijn.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (Stedenfonds), de gemeente Schaarbeek (het Meldingspunt, FOCUS 1030, Cel Brabantstraat,...), het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Handelskerncontract Brabant) en de federale overheid (Grootstedenbeleid) investeren veel middelen die de wijkontwikkeling en het aanpakken van de sociale problemen als doelstelling hebben.

De erkenning van de Brabantstraat als Handelskerncontract en de oprichting van de politionele Cel Brabantstraat hebben gemaakt dat illegale handelspraktijken stilaan tot het verleden behoren. De gemeente Schaarbeek voert een no-nonsense „prostitutiebeleid”, waarbij het prostitutie erkent als een economische activiteit, maar waarbij de gemeente wel optreedt tegen uitwassen zoals mensenhandel, minderjarigenprostitutie, overlast voor wijkbewoners... . Projet Rousseau en Espace P zijn organisaties die ijveren voor de verbetering van de leef- en werkomstandigheden van prostituees. Via projecten zoals de publicatie van het stripverhaal „Bruxxxel Noord” (maart 2005) en het evenement NEON NORD (2de

editie van 30.04.2005 – 21.05.2005) proberen zij de prostitutiescène in de Brabantwijk te demystificeren.

In de Brabantwijk zijn er heel wat secundaire scholen (SPES Centre professionnelle Saints-Jean-et-Nicolas, APAJ, Sint-Lukas Kunsthumaniora) en instellingen die hoger onderwijs aanbieden (VLEKHO, Sint-Lucas dept. Architectuur, Sint-Lukas Hogeschool en het Institut Supérieur en Formation Sociale et en Communication).

Onder impuls van de buurtwerking van VLEKHO worden heel wat projecten opgezet waarbij de kennis van de Hogescholen ten dienste wordt gesteld van (de bewoners van) de Brabantwijk (Nederlandse Taallessen, Boekenbende aan Huis, Lees/schrijf/huistaakbegeleiding, medewerking aan Image Brabant...). Ander projecten (de zaalvoetbalcompetitie Futsal 58, het Wijkfeest, Campus Schaarbeek,...) spelen zich af op het domein van de integratie tussen de hogescholen en de buurt.

De Brabantwijk bis

De Brabantwijk is gelegen op het grondgebied van de gemeente Schaarbeek en op het grondgebied van de gemeente Sint-Joost-ten-Node. Tijdens het burgemeesterschap (1970-1989) van Roger Nols nam de gemeente Schaarbeek geen enkel initiatief om via stedenbouwkundige ingrepen de fysieke leefomgeving van de Brabantwijk te verbeteren. Het gedeelte van de Brabantwijk dat deel uitmaakt van de gemeente Sint-Joost-Ten-Node kende een andere dynamiek. Tijdens het burgemeesterschap (1953-1999) van Guy Cudell werden, in vergelijking met de gemeente Schaarbeek, heel wat Bijzondere Bestemmingsplannen goedgekeurd (BBP Koningsstraat, BBP Wijk Kruidtuin,...).

Beide gemeentebesturen voeren een eigen huisvestingsbeleid en dat vertaalt zich ook in het aanbod van gemeentelijke sociale woningen in de wijk. De gemeente Schaarbeek zal er op het einde van het jaar 2006 68 wooneenheden verhuren, waar de gemeente Sint-Joost-Ten-Node er nu reeds 194 wooneenheden verhuurt. De sociale huisvestingsmaatschappij „De Schaarbeekse Haard”

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

verhuurt in de Brabantwijk 10 appartementen terwijl de sociale huisvestingsmaatschappij „cv Goedkope Woningen Sint-Joost-Ten-Node” 184 sociale appartementen verhuurt in de Brabantwijk.

Het is duidelijk dat de gemeente Schaarbeek met het wijkcontracten „Vooruitgang-Aarschot” en het wijkcontract „Brabant-Groen” aan een inhaaloperatie begonnen is.

Het volledige grondgebied van de Brabantwijk valt onder de bevoegdheid van de politiezone Schaarbeek/Evere/Sint-Joost-Ten-Node. Zowel de gemeente Schaarbeek als de gemeente Sint-Joost-Ten-Node betrekken de politiezone Schaarbeek/Evere/Sint-Joost-Ten-Node bij het realiseren van een gemeentelijk mobiliteitsplan en parkeerplan.

Tussen de twee gemeenten bestaat er uiteraard overleg, maar is er geen gemeenschappelijke visie over de organisatie van de publieke dienstverlening in de Brabantwijk. Anderzijds kan men zich afvragen of twee gemeenten niet meer publieke middelen kunnen generen dan één gemeente voor éénzelfde grondgebied (cfr. de wijkcontracten).

Motivatie en strategische overwegingen van de partnerorganisaties

Waarom stap men in het netwerk Limite Limite. Twee citaten uit de publicaties *Netwerken in werking: De dans der partners*. (VIBOSO 1999) en *Netwerken en lokaal welzijnsbeleid: model, leerinstrument n praktijk*. (VIBOSO 1999) illustreren waarom we stilstaan bij de ambities en doelstellingen van de partnerorganisaties van het netwerk. “In de beginfase speelt het organisatiebelang van elke partner een cruciale rol bij toetreding tot het netwerk.

Netwerken komen zelden tot stand op basis van inhoudelijke consensus of gemeenschappelijke doelstellingen. De beweging is andersom. Partners zoeken toenadering omdat ze anderen nodig hebben voor hun eigen organisatiebelang (betere dienstverlening, uitbreiding van doelgroepen, druk overheid, materieel gewin,...). Ook al vertrekken partners vanuit dit organisatiebelang, een netwerk heeft maar kans op succes als men na verloop van tijd een gemeenschappelijk belang onderkent. Dit is de paradox van netwerken.”

„De afweging of het ‘netwerk’ nog rendeert ten opzichte van het eigen organisatiebelang is dan ook één van de centrale opdrachten in het omgaan met netwerken (kosten-baten analyse).”

Vandaar lijkt het ons zeer belangrijk de partnerorganisaties te bevragen over hun motivatie en de strategische overwegingen die maken dat ze meestappen in het netwerk Limiet Limite. Het resultaat van deze bevraging vindt u in een SWOT-analyse van de bevraging van de partnerorganisaties van het netwerk Limiet Limite. De interne stakeholders zijn: Opbouwwerk Brabantwijk van RisoBrussel, Buurtwerking van VLEKHO, Town Center Management Brabant, Wijkpartenariaat/De Schakel, Wijkpartenariaat/Zaal 58 en Steunpunt Allochtoon Ondernemen van UNIZO Brussel).

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

SWOT-analyse van de partnerorganisaties.

Tabel 2: SWOT-analyse van de motivatie en de strategische overwegingen van de partnerorganisaties om te stappen in het netwerk Limiet Limite

Sterktes /**Waarom is men wel tevreden over het netwerk Limiet Limite.**

- de studenten participeren duidelijk in een aantal projecten (taallessen, voetbaltornooi) (Wijkpartenariaat);
- in het kader van het netwerk Limiet Limite kan samen met andere partnerorganisaties gewerkt worden aan problemen waar de eigen doelgroep mee geconfronteerd wordt (Wijkpartenariaat, UNIZO Brussel, TCM Brabant);
- men kan samenwerkingsverbanden aangaan met andere organisaties (UNIZO Brussel, RisoBrussel, TCM Brabant);
- men kan samenwerkingsverbanden aangaan met organisaties die gesubsidieerd worden door de Vlaamse Gemeenschap(commissie) (TCM Brabant);
- men kan met andere partnerorganisaties samen werken aan problemen waarvan de oplossing de eigen werking overstijgt (TCM Brabant, VLEKHO);
- door acties te organiseren in het kader van het netwerk Limiet Limite, krijgen deze acties meer slagkracht (VLEKHO);
- men kan zien welke impact de initiatieven van de partnerorganisaties hebben op de handelaars (UNIZO Brussel);
- biedt een forum om te werken aan de versterking van de sociale cohesie in de Brabantwijk (Wijkpartenariaat);
- het netwerk Limiet Limite is gekend bij Nederlandstalige sociale wijkorganisaties (Wijkpartenariaat);
- via het netwerk Limiet Limite heeft UNIZO Brussel een rechtstreekse contact met Town Center Management Brabant (UNIZO Brussel);
- via het netwerk Limiet Limite kunnen meer doelgroepen uit de wijk bereikt worden (RisoBrussel);
- er kan beroep gedaan worden op de kennis en expertise van andere partnerorganisaties (RisoBrussel);
- er kan beter aan beleidsbeïnvloeding gedaan worden (RisoBrussel, TCM Brabant);
- door samen te werken kan er efficiënter gewerkt worden (RisoBrussel);
- deelname aan het netwerk Limiet Limite is goed voor het imago van VLEKHO;
- de partnerorganisaties bieden aan de studenten zaken (sportzaal, voetbaltornooi) die ze anders zouden ontberen (VLEKHO)

Kansen /**Wat verwacht men van het netwerk Limiet Limite in de toekomst.**

- de netwerkcoördinator kan de coördinatie van het netwerk Brabant-Groen opnemen; (Wijkpartenariaat);
- werken rond de openbare netheid in de wijk, de mobiliteit, de sociale cohesie en communicatie (Wijkpartenariaat, UNIZO Brussel, RisoBrussel, TCM Brabant);
- werken rond het beheer van het Koningin-Groen park als ontmoetingsruimte voor de wijk (RisoBrussel);
- werken rond veiligheid in de wijk (Wijkpartenariaat, VLEKHO);
- werken rond de prostitutie, veiligheid en huisvesting (Wijkpartenariaat)
- het netwerk Limiet Limite kan zich best profileren naar andere organisaties door een duidelijke lijn te steken in zijn projecten (Wijkpartenariaat);
- meer aandacht besteden aan de externe communicatie van gemeenschappelijke acties (UNIZO Brussel, TCM Brabant, RisoBrussel, VLEKHO);
- meer gebruik maken van de verschillende communicatiekanalen die bestaan (valven, FORUM, brochures en website) (UNIZO Brussel, RisoBrussel);
- de betrokkenheid van het bedrijfsleven op de Brabantwijk stimuleren (RisoBrussel);
- dat voor lokale acties de medewerking van tweedelijnsdiensten en overheidsdiensten kan bekomen worden (RisoBrussel);
- het opbouwwerk ondersteund wordt in haar communicatie met doelgroepen en overheidsdiensten (RisoBrussel);
- opkomen voor een aanbod dat gericht is naar de grote groep van alleenstaande mannelijke adolescenten die in de Brabantwijk wonen (VLEKHO);
- via een positieve berichtenstroom het negatieve imago van de Brabantwijk tegengaan (VLEKHO);
- Limiet Limite fungeert als aanspreekpunt voor de Brabantwijk (VLEKHO)

Zwaktes /**Waarom is men niet tevreden van het netwerk Limiet Limite**

- de betrokkenheid van de handelaars bij gemeenschappelijke projecten is beperkt (Wijkpartenariaat, RisoBrussel);
- in het netwerk ontbreekt een partnerorganisatie die actief is op het terrein van economie en tewerkstelling (UNIZO Brussel);
- in het netwerk ontbreekt een vertegenwoordiger van de instellingen/bedrijven die gevestigd zijn langs het Koninklijk Tracé (VLEKHO);
- in het netwerk ontbreekt een partnerorganisatie die actief is op het vlak van cultuur (RisoBrussel, VLEKHO);
- men profileert zich te weinig naar overheden en organisaties (UNIZO Brussel, TCM Brabant, VLEKHO);
- de profilering van Limiet Limite naar derden is onduidelijk, mist aan coherentie en uitstraling (RisoBrussel, VLEKHO);
- de gemeenschappelijke projecten van het netwerk Limiet Limiet worden slecht gecommuniceerd (VLEKHO, RisoBrussel, UNIZO Brussel);
- er is geen beleidsplan waarbinnen de activiteiten van Limiet Limite kaderen (RisoBrussel);
- de missie en de visie van het netwerk is niet of slecht gekend bij overheden, doelgroepen en organisaties die aanwezig zijn in de Brabantwijk (Wijkpartenariaat, VLEKHO, UNIZO Brussel, RisoBrussel, TCM Brabant)

Bedreigingen

Cfr. Infra tabel 3

Waarom zijn partnerorganisaties wel tevreden over het netwerk?

Partnerorganisaties zijn tevreden over het netwerk Limiet Limite, omdat het kansen biedt op samenwerking met andere organisaties. Deze samenwerking biedt voor de partnerorganisaties een meerwaarde op het vlak van:

- het werken aan problemen waar de eigen doelgroep mee geconfronteerd wordt;
- het werken aan problemen waarvan de oplossing de eigen werking overstijgt;
- het verlenen van meer slagkracht aan acties;
- het bereiken van verschillende doelgroepen uit de Brabantwijk;
- het beroep kunnen doen op kennisexpertise van de partnerorganisaties;
- het in contact komen met andere organisaties;
- efficiënter te kunnen werken;
- de verbetering van het imago van de partnerorganisaties.

Waarom zijn partnerorganisaties niet tevreden over het netwerk?

Partnerorganisaties vinden dat organisaties die actief zijn op het vlak van cultuur, economie en tewerkstelling en instellingen die gevestigd zijn in de Koningsstraat op dit moment te weinig betrokken worden bij het netwerk Limiet Limite. Daarnaast schort er wat aan de profilering van het netwerk Limiet Limite: voor wijkbewoners, organisaties en overheden is het onduidelijk waar netwerk Limiet Limite voor staat. Men voelt eveneens de nood aan een kader, een beleidsplan waarbinnen de verschillende activiteiten die plaatsvinden in het kader van het netwerk Limiet Limite passen.

Wat verwacht men van het netwerk Limiet Limite in de toekomst?

Alle partnerorganisaties vinden het nodig dat er een communicatieplan komt voor het netwerk Limiet Limite. Het communicatieplan dient aan te geven op welke manier de bestaande communicatiekanalen van het netwerk Limiet

Limite (valven, Forum, signalisatieproject, website,...) zullen aangewend worden. Het netwerk Limiet Limite wil in de toekomst gelden als aanspreekpunt voor de Brabantwijk naar derden. Hiervoor moet een duidelijke communicatiestrategie uitgewerkt worden.

Via een positieve berichtgeving dient het netwerk Limiet Limite het negatieve imago van de wijk te bestrijden. De gemeenschappelijke acties van het

netwerk Limiet Limite worden te weinig kenbaar gemaakt naar de buitenwereld.

De partnerorganisaties willen in het kader van het netwerk Limiet Limite initiatieven nemen op het vlak van de leefbaarheid van de Brabantwijk. Er wordt prioriteit gegeven aan initiatieven op het vlak van de openbare netheid, de mobiliteit en de sociale cohesie.

Tabel 3: SWOT-analyse netwerk Limiet Limite

Sterkte

- het netwerk Limiet Limite bestaat uit een aantal sterke partnerorganisaties die actief zijn in de Brabantwijk;
- de partnerorganisaties die deel uitmaken van het netwerk hebben ieder op zich een sterk professioneel netwerk van organisaties uit de Brabantwijk;
- de vertegenwoordigers van de partnerorganisaties werken al gedurende verschillende jaren in de Brabantwijk;
- tussen de partnerorganisaties heerst er eensgezindheid om samen te werken rond een aantal gemeenschappelijke doelstellingen (communicatieplan, sociale cohesie, openbare netheid);
- de partnerorganisaties die deel uitmaken van het netwerk hebben ieder op zich een sterk professioneel netwerk van organisaties van buiten de Brabantwijk;
- de verschillende sectoren uit de samenleving zijn vertegenwoordigd in het netwerk Limiet Limite;
- het netwerk Limiet Limite heeft een goede reputatie opgebouwd en voorbeeldfunctie verworven op het vlak van wijkontwikkeling;

Zwaktes

- de vzw Limiet Limite, evenals partnerorganisaties van het netwerk zijn voor hun inkomsten nagenoeg volledig afhankelijk van de subsidies die de VGC uitkeert in het kader van het Stedenfonds;
- het netwerk Limiet Limite is niet actief in dat gedeelte van de Brabantwijk, dat gelegen is op het grondgebied van de gemeente Sint-Joost-ten-Node;
- het Overlegplatform, de structuur waarmee het netwerk Limiet Limite de externe stakeholders bij het project wil betrekken functioneert niet;
- het netwerk Limiet Limite heeft geen communicatieplan, noch een communicatiestrategie

Kansen

- de Brabantwijk is één van de wijken in het Brussels Gewest waarbinnen de VGC, in het kader van het Stedenfondsprogramma, in samenwerking met andere overheden een globaal wijkontwikkelingsplan wenst uit te voeren.

Bedreigingen

- partnerorganisaties kunnen tegengestelde belangen en doelstellingen hebben t.a.v. projecten en thema's waarvoor gewerkt wordt in het netwerk Limiet Limite;
- partnerorganisaties verschillen sterk van elkaar voor wat betreft macht, invloed en grootte;
- partnerorganisaties plaatsen de realisatie van hun respectievelijke organisatiedoelstellingen boven de realisatie van gemeenschappelijke doelstellingen van het netwerk;
- de afweging of het netwerk Limiet Limite nog rendeert ten opzichte van het eigen organisatiebelang, bepaalt het engagement van de partnerorganisaties in het netwerk Limiet Limite;
- de hulp- en machtsbronnen die de verschillende partnerorganisaties effectief inzetten voor het realiseren van gemeenschappelijke doelstellingen, verschillen van elkaar;
- het Stedenfondsprogramma loopt af in december 2007

Andere onderwerpen waarrond men wil werken zijn: het beheer van het Koningin-Groen park en Zaal 58 als ontmoetingsruimte voor de wijk en prostitutie. Ieder partnerorganisatie is er zich van bewust dat er in de Brabantwijk problemen zijn op het vlak van huisvesting en werkloosheid. Deze thema's worden gezien als debatonderwerpen, aangezien het gemeenschappelijke belang binnen het netwerk Limiet Limite nog niet duidelijk omschreven is. De reële veiligheids-situatie blijft een heikel punt voor de hogescholen, niettegenstaande er op dit moment geen noemenswaardige problemen zijn.

Vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven dienen meer betrokken te worden bij het netwerk. De partnerorganisaties verwachten dat tweede lijnsdiensten (NetBrussel, Brussels Instituut voor Milieubeheer,...) en overheidsdiensten betrokken worden bij gemeenschappelijke initiatieven van het netwerk.

Sterkte-Zwakte analyse van het netwerk Limiet Limite.

Deze Sterkte-Zwakte-analyse is een synthese van een veelheid aan informatie over de werking van het netwerk Limiet Limite.

In het wijkontwikkelingsplan hebben we gegevens verzameld m.b.t. :

- een historisch overzicht van de werking Limiet Limite;
- de huidige programma's en projecten van het netwerk Limiet Limite;
- de beleidsnota's die in het verleden opgesteld werden;
- de juridische context waarbinnen het netwerk Limiet Limite werkt en
- een beschrijving van de huidige werking van het netwerk Limiet Limite

In deze SWOT analyse (cfr. hierboven p.28) zullen we stilstaan bij interne zwaktes en interne sterktes van het netwerk Limiet Limite. We zullen eveneens nagaan welke kansen zich voordoen in de externe omgeving die de organisatie toelaten haar doelstellingen beter, gemakkelijker, vlugger te realiseren. Ten slotte zullen we nagaan welke bedreigingen zich

voordoen in de externe omgeving die de organisatie bemoeilijken om haar doelstellingen te realiseren.

Besluit

Met al deze gegevens zal rekening gehouden worden voor de formulering van de beleidsuitdagingen en strategische doelstellingen van het netwerk Limiet Limite. Waar zal het netwerk Limiet Limite tijdens de volgende beleidsperiode prioritair voor gaan gezien de conclusies uit de omgevingsanalyse van de Brabantwijk, de bevraging van de partnerorganisaties en de SWOT-analyse van het netwerk Limiet Limite? Ter illustratie geven we reeds enkele voorbeelden.

Partnerorganisaties verwachten van de netwerkcoördinatie dat er meer aandacht zal besteed worden aan de externe communicatie van gemeenschappelijke projecten. Uit de SWOT-analyse van de werking van het netwerk Limiet Limite, blijkt dat er geen communicatieplan, noch een externe communicatiestrategie bestaat.

Uit de omgevingsanalyse van de Brabantwijk blijkt dat deze wijk een negatief imago heeft. Deze vaststelling heeft ons de volgende beleidsprioriteit doen formuleren: "Gezien het slechte imago van de Brabantwijk een negatieve invloed heeft op het functioneren van de (Hoge)scholen en de handelszaken, dat hierdoor mensen de Brabantwijk mijden en dat dit slechte imago niet overeenkomt met de realiteit van de Brabantwijk, moeten we via een positieve berichtenstroom rond de Brabantwijk een gunstig imago van de Brabantwijk promoten."

Aan deze beleidsuitdaging worden beleidsopties en strategische doelstellingen gekoppeld. Zoals reeds aangekondigd, zullen we in een bijdrage aan het volgend nummer van *Opbouwwerk Brussel* stilstaan bij de beleidsuitdagingen en strategische doelstellingen van het netwerk Limiet Limite voor de periode 2005-2007. Voorlopig willen we het hierbij houden, aangezien de mist weer serieus is komen opzetten.

Bruno Van Loo

Naar een gezamenlijke huisstijl voor het opbouwwerk in Vlaanderen en Brussel

Het opbouwwerk in Vlaanderen en Brussel heeft nood aan meer slagkracht. Een meer eendrachtige opstelling, het werken rond gezamenlijke speerpunten en een gemeenschappelijke huisstijl zijn middelen om de sector meer „op de landkaart te plaatsen”. RisoBrussel heeft zich loyaal achter dit opzet geschaard. Er is alvast begonnen met het uitwerken van een gezamenlijk logo voor alle Riso's en Viboso. Op de achterkaft van dit tijdschrift ziet men het resultaat. Meest tastbaar effect op de korte termijn is dat wij vanaf 2006 de naam RisoBrussel niet meer zullen gebruiken maar vervangen door Samenlevingsopbouw Brussel. Hieronder plaatsen we 2 bijdragen van medewerkers van Viboso (binnenkort Samenlevingsopbouw Vlaanderen). We beginnen met een toespraak van Viboso coördinator Herman Raus voor de sectordag van 16 september ll., dag waarop het logo boven de doopvont werd gehouden. Bernadette Verreth zet dan weer de belangrijkste stappen uit het wordingsproces op een rij.

Een historische dag voor de sector.

Beste collega's,

Ik heet elk van jullie van harte welkom op deze feestelijke bijeenkomst en maak onmiddellijk van de gelegenheid gebruik om het grote historische belang van vrijdag 16 september 2005 even te duiden.

Het is dag één na de grootste Top ooit van de Verenigde Naties, waar 191 regeringsleiders zich hebben gebogen over de vooruitgang in onder meer armoedebestrijding, milieubeheer en vrouwenrechten. Ook organisatieontwikkeling stond trouwens hoog op de agenda. Zo zie je maar, als het in het opbouwwerk regent, druppelt het in New York.

Hopelijk verzeilen wij niet in hetzelfde sukkelstraatje als de VN en zal 16 september 2005 in de analen geboekstaafd worden als de dag waarop de Samenlevingsopbouw een nieuw en krachtig elan kreeg, dank zij de lancering van een gemeenschappelijke huisstijl en benaming. Wie gevoelig is voor dramatiek raad ik aan even de ogen te sluiten, om vervolgens te laten doordringen dat we vandaag een punt zetten achter meer dan 20 jaar opbouwwerkgeschiedenis.

De huidige burgemeester van Antwerpen heeft deze week een kinderboekje gepubliceerd waarmee hij het voetbalspel tot het ultieme politieke referentiekader trapt en dus kan ik niks fout doen als ik onze huisstijlromwenteling in voetbaltermen toelicht.

U kent voetbal: grasveld, aan elk uiteinde twee palen in de grond en dan de bal ertussen binnensjotten, liefst aan de goede kant. Voor diegenen die het ideologisch wat moeilijk hebben met deze vergelijking, maak ik het wat meer pakbaar: het speelveld is de sociale huurmarkt; de match gaat tussen FC Gentse Huisjesmelkers en SV Vivas; scheidsrechter is Marino Keulen, de blonde man in het zwart. Wij van den SV (Samen Vooruit) Vivas moeten winnen...

Stel je analytisch vermogen scherp op het opbouwwerk als voetbalteam in de voorbije periode en focus dan op de vraag: „Wat was tot op heden het merkwaardige aan onze ploeg?”

De slimste mens ter wereld zal spontaan antwoorden: in de ploeg van het Opbouwwerk droeg elke speelster en speler een verschillend truitje: alle soorten strepen en alle denkbare kleuren; kortom een exquise pallet van diversiteit.

Nu was dat wel leuk maar het kleurrijke verschijnsel had ook één groot nadeel voor de spelers: ondanks hun geweldig concentratievermogen en hun onuitputtelijke fysieke inzet,

was het voor hen ondoenbaar om elkaar op het terrein te vinden en dus ook quasi onmogelijk om een wedstrijd te winnen. Als er al een doelpunt viel, was dat met de hulp van de scheidsrechter of door een own-goal van de tegenstander.

We hebben veel te lang onderschat welke negatieve effecten dit heeft gehad op ons spelerspotentieel en op de ploeg als geheel. Die effecten waren: verwarring, want onze tactische aanwijzingen pakten nooit; frustratie want de resultaten vielen tegen; en onvermijdelijk een gebrek aan uitstraling, aan sponsors en nog erger aan publiek. En dat met zoveel talent in huis.

Gedurende een hele tijd heeft het negenkoppige bestuur van Hoger Op Opbouwwerk deze problemen en effecten met grote omzichtigheid bediscussieerd, totdat een meerderheid dan toch het licht op groen heeft gezet voor de enig juiste en toekomstgerichte stap: voortaan allemaal in dezelfde truitjes op het veld komen. Het is de enige manier om er voor te zorgen dat het talent, de energie, het tactisch en strategisch vermogen, het spelinzicht, de ervaring en het aanstromend jonge geweld, de individuele virtuositeit en de collectieve kracht kan samensmelten in een sterke ploeg. Zo kunnen we mekaar vinden en voluit meespelen in de maatschappelijke competitie. Zo kunnen we onze spitsen in scoringspositie brengen en er alles aan doen om wedstrijden te winnen. Dat laatste zijn we verplicht aan onze supporters.

Het is jammer dat twee bestuursleden van de club zich voorlopig distantiëren van deze keuze en hun eigen kleuren blijven verkiezen. Wat zij niet begrepen hebben is dat je onder een uniforme spelersoutfit de meest waanzinnige, eigenzinnige en leuke dingen kan dragen. Maar dat zal alleen maar zichtbaar zijn voor wie als ploegspeler mee in de kleedkamer van de Samenlevingsopbouw zit. Het is daar – en daar alleen – dat over spelconcepten en tactiek zal gediscussieerd en beslist worden.

De eerste stap is gezet. Met een gemeenschappelijke huisstijl en een eenvormige naam bevestigen we intern dat de Samenlevingsopbouw als collectief meer kans maakt om maatschappelijk

Foto: Michel Demol

Bron: RisoBrussel

betekenis te hebben. Naar de buitenwereld geven we een boodschap van eenheid en slagkracht.

Vanaf nu hebben we een akkoord of nog beter een engagement waardoor constructief en systematisch aan die absoluut noodzakelijke slagkracht kan gewerkt worden. Net als de armen in de wereld recht hebben op een autonome en goed functionerende VN, hebben onze doelgroepen recht op hun eigen club waarin wij professionals het onderste uit de kan halen om met en voor onze supporters te winnen en te blijven winnen.

Daarmee is de draagwijdte en het belang van de verandering die we vandaag lanceren naar mijn aanvoelen duidelijk gemaakt. Reden te over om te feesten.

Het verhaal van een denk- en doeproces.

maart 2004

De nota „Een huisstijl voor de sector samenlevingsopbouw” wordt op de tafel van de FESO-beleidsgroep gelegd.

mei 2004

Na een bespreking „ten gronde” nemen de Feso-leden een besluit. Er komt een huisstijlgroep met medewerkers vanuit VIBOSO en de zes initieel aan het huisstijlinitiatief participerende RISO's. Die werkgroep doorloopt het hele denk-, selectie- en realisatieproces van de huisstijl. Echter niet zonder de nodige ondersteuning. Van meet af aan wordt Memori (onderzoeks- en consultingbureau van de Katholieke Hogeschool Mechelen) ingeschakeld om het proces in goede banen te leiden. Eric Goubin beschrijft het proces dat de werkgroep doorliep, hoe de deelnemende RISO's betrokken werden, en de ondersteuning vanuit Memori.

zomer 2004

De ontwikkeling van de huisstijl belandt op een cruciaal punt. Wat zijn gemeenschappelijke imago-accenten die de sector Samenlevingsopbouw kenmerken en die als basis kunnen dienen voor de uitbouw van een huisstijl? Een bevraging bij het brede publiek van medewerkers in de sector levert drie hoofdaccenten op. De gemeenschappelijke imago-accenten zijn: actief betrokken, duurzaam, toegankelijk/lage drempel, ook voor de zwaksten.

najaar 2004

Drie grafische bureaus gaan de uitdaging aan. Zij werken een voorontwerp van logo uit en leggen dit in januari 2005 voor aan de werkgroep Stijl. Na ernstig wikken en wegen beslist de groep om met het ontwerp bureau Megaluna-Triumviraat in zee te gaan. Stefan Loeckx beschrijft het grafisch proces, van eerste ontwerp tot huidig logo, en demonstreert mogelijke toepassingen.

maart 2005

De werkgroep Stijl zet een volgende belangrijke stap. Bij een gemeenschappelijk logo hoort een gemeenschappelijke naam. Binnen de RISO's en Viboso volgt druk overleg. Medewerkers gaan aan het brainstormen ... Chris Verstraete legt uit hoe de werkgroep tot de naam „Samenlevingsopbouw” gekomen is en waarom deze naam(sverandering) zo belangrijk is.

juni 2005: opdracht volbracht

Het resultaat: een logo dat mag gezien worden, én richtlijnen voor het gebruik ervan. Het hoofddoel is dat initiatieven die vanuit de Samenlevingsopbouw worden opgezet, hetzij lokaal, provinciaal of regionaal, door de diverse groepen en actoren in de samenleving als dusdanig herkend worden. Eric Goubin en Stefan Loeckx stellen het stijlboekje voor dat de krijtlijnen aangeeft voor een gemeenschappelijke stijl voor iedereen in het werkveld die zich daartoe wil engageren.

16 september 2005

Een huisstijl opbouwen vraagt heel wat werk en het toepassen ervan moet wennen. De werkgroep Stijl vindt het belangrijk het resultaat van haar werkzaamheden op een sectordag te kunnen presenteren. Dit logo wordt, is ons bindmiddel. De komende maanden zullen we dit ook buiten de eigen rangen kenbaar maken.

Werkgroep Stijl

Michel Demol, Myriam Deroo, Tom Dutry, Ilse Hacketal, Wouter Hennion, Ines Keygnaert, Herman Raus, Marc Vanden Eynde, Chris Verstraete, Bernadette Verreth

m.m.v. Eric Goubin (Memori, KH-Mechelen), Stefan Loeckx (Megaluna-Triumviraat, Jette)

Herman Raus
Bernadette Verreth

Inhoud & Colofon

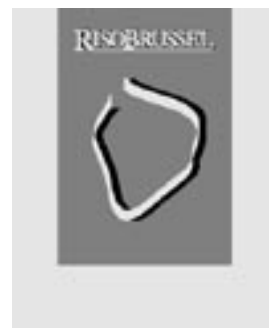
Editoriaal	p. 3
Na 4 jaar een Parel van een straat. Terugblik op een aflopend project.	p. 5
Dienstencentra leveren in of hoe een kei het vel te stropen	p. 10
Gaat het de goeie kant uit met het wonen in Brussel? De woonbarometers	p. 14
Gebeten om te weten ! Naar een wijkontwikkelingsplan voor de Brabantwijk. Deel 1	p. 18
Naar een gezamenlijke huisstijl voor het opbouwwerk in Vlaanderen en Brussel	p. 30

Opbouwwerk Brussel wordt uitgegeven door het
Regionaal Instituut voor de Samenlevingsopbouw te Brussel,
Antwerpsesteenweg 295, 1000 Brussel
Tel.: (02) 203 34 24, Fax: (02) 203 50 64
E-mail: info@risobrussel.be / Website: www.risobrussel.be

© ® 2005 RISOBRUSSEL - Nr 85 Jaargang 21

Artikels:	Tekstverwerking:
Katherine Antoine	Kristel Van der Borcht
Herman Raus	
Alain Storme	Eindredactie:
Katleen Vanlerberghe	Alain Storme
Bruno Van Loo	
Werner Van Mieghem	Vormgeving & lay-out:
Bernadette Verreth	Michel Demol

Foto kافت:	Drukkerij:
Michel Demol	ACCO

met de steun van het
Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Met steun van de
Vlaamse overheid

In 2006 wordt RisoBrussel
Samenlevingsopbouw Brussel